

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 7 -8 czerwca 2017 na kierunku
filologia iberyjska prowadzonym
na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego**

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	12
Dobre praktyki	13
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	20
Dobre praktyki	21
Zalecenia	21
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	21
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	25
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	29
Dobre praktyki	30
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	31
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	32
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	34
Dobre praktyki	34
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	34

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	36
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	37
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	39
Zalecenia	39
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	39
Załączniki:	42
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	42
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	43
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	45
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)	56
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....	58
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	58
Załącznik nr 7. Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena	58

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. Małgorzata Leyko, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Katarzyna Karpińska-Szaj, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Beata Baczyńska, ekspert PKA
3. dr hab. Dorota Fox, ekspert PKA
4. mgr Edyta Lasota-Bełżek, ekspert ds. postępowania oceniającego
5. Marcin Grzegorzczak, ekspert PKA, przedstawiciel studentów

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia iberyjska prowadzonym na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. PKA po raz pierwszy ocenia jakość kształcenia na tym kierunku.

Odbyta obecnie wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. *Raport z wizytacji* Zespołu Oceniającego PKA opracowano po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię *Raportem samooceny* oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, dokonanego przeglądu infrastruktury dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, w tym Wydziału, z pracownikami oraz ze studentami kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	Filologia iberyjska	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia II stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk humanistycznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk humanistycznych, Dyscypliny: literaturoznawstwo, językoznawstwo, kulturoznawstwo, historia, filozofia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	4 semestry, 120 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	hiszpańska, portugalska	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	18	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	141	13

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	1410 godz.	
---	------------	--

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	wyróżniająca
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	w pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Po zapoznaniu się przez ZO PKA z odpowiedzią Jednostki prowadzącej studia drugiego stopnia na kierunku *filologia iberyjska* postanowiono podnieść ocenę w **Kryterium 7 - Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia** z oceny **w pełni** na ocenę **wyróżniająca**. O podniesieniu oceny zadecydowała solidarna postawa wszystkich jednostek Wydziału Neofilologii UW, wyrażona przez Władze Wydziału, a dotycząca udostępnienia kierunkowi *filologia iberyjska* dodatkowych pomieszczeń w nowym budynku Wydziału przy ul. Dobrej 55. Ponadto Jednostka przedstawiła oświadczenie Władz Uczelni o zakończeniu budowy nowego skrzydła budynku dla Wydziału Neofilologii do roku 2020. Zasoby biblioteczne nie budziły żadnych zastrzeżeń, członkowie ZO PKA podkreślali szczególną

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

dbałość Jednostki o gromadzenie rozległych i różnorodnych publikacji specjalistycznych, które pozwalają studentom na realizację efektów kształcenia, a przede wszystkim samodzielne podejmowanie badań naukowych. Należy także podkreślić, że Jednostka posiada specjalistyczny sprzęt dostosowany do potrzeb i specyfiki kierunku *filologia iberyjska*, m.in. urządzenia i programy konieczne w kształceniu translatorskim. W swojej wcześniejszej ocenie ZO PKA uznał, że wymagania wobec infrastruktury zostały bardzo dobrze spełnione przez Jednostkę. Jednak wobec otrzymanych dokumentów należy stwierdzić, że warunki, w jakich są obecnie i będą w niedalekiej przyszłości prowadzone studia na ocenianym kierunku, ulegają dalszej poprawie. Wiąże się to przede wszystkim z udostępnieniem i rozbudową gmachu przy ul. Dobrej 55, który w sposób wyróżniający odpowiada nowoczesnym standardom budownictwa akademickiego – dotyczy to zarówno przyjaznego studentom i wykładowcom projektu architektonicznego (obszerne sale dydaktyczne, dobrze zorganizowana *social space* i przyjazne użytkownikom ciągi komunikacyjne), jak również wyposażenia w sprzęt najnowszej generacji oraz kompleksowe przystosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (brak barier architektonicznych – progów, szerokie ciągi komunikacyjne i drzwi, windy i sale ze specjalnym oznakowaniem dla osób niewidzących). Przestrzeń w nowym budynku stwarza doskonałe warunki dla powstawania wspólnoty akademickiej, rozwoju studentów i osiągania przez nich zakładanych efektów kształcenia.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Wyróżniająca

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kształcenie na kierunku filologia iberyjska, studia drugiego stopnia, specjalność hiszpańska i portugalska, prowadzone jest w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego. Koncepcja kształcenia kierunku jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni przyjętą Uchwałą Senatu UW nr 34, z dn. 17 grudnia 2008 wraz z jej uszczegółowieniem, zatwierdzonym Uchwałą Senatu UW nr 248, z dn. 25 czerwca 2014 oraz misją i strategią Wydziału Neofilologii (Uchwała z dn. 28 maja 2013). Wpisanie koncepcji nauczania na ocenianym kierunku w misję UW i strategię jego rozwoju widoczne jest przede wszystkim w ścisłym powiązaniu koncepcji kształcenia z polityką jakości, w dbałości o zbieżność badań naukowych z dydaktyką, syntezę wartości uniwersalnych i lokalnych, kształcenie elit, zacieśnianie związków z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zgodnie z tymi celami, jednostka kształci absolwentów – specjalistów w zakresie pogłębionej znajomości języka kierunkowego (hiszpańskiego lub portugalskiego), badań nad językiem i wytworami języka krajów Półwyspu Iberyjskiego, Ameryki Łacińskiej, portugalskojęzycznej Afryki i Azji. Przez indywidualny dobór ścieżek programowych istotna jest także możliwość uzyskania przygotowania zawodowego, np.: tłumacza, nauczyciela, dziennikarza. W kształceniu filologów iberystów dąży się także do rozwijania postaw obywatelskich, postawy otwartości wobec różnic kulturowych z jednoczesnym szacunkiem wobec tożsamości kulturowej obszarów języka hiszpańskiego i portugalskiego.

Studia mają charakter neofilologiczny i prowadzone są w zakresie dyscyplin: językoznawstwa, literaturoznawstwa, historii, kulturoznawstwa i filozofii. W planach rozwoju koncepcji kształcenia uwzględnia się postęp w wymienionych dyscyplinach naukowych, co jest widoczne w obowiązującym programie kształcenia, którego wyróżnikiem jest urozmaicona oferta zajęć dydaktycznych oraz łączenie badań prowadzonych przez pracowników z treściami kształcenia. Choć na obu specjalnościach obowiązują odmienne treści kształcenia, dostosowane do wybranej specjalności, to wizja kształcenia jest wspólna dla całego kierunku – jest nią zdobywanie wiedzy i rozwijanie kompetencji humanistycznych przez intensywny rozwój językowych kompetencji komunikacyjnych wybranego języka kierunkowego (wraz z poznaniem poszczególnych rejestrów tego języka), przekładający się na zdobywanie umiejętności analizy i interpretacji tekstów kultury, umiejętności tłumaczeniowych, dydaktycznych (w proponowanej, dodatkowej opcji kształcenia) i wykorzystania wiedzy o języku w perspektywie diachronicznej i synchronicznej. Rozwijane są także kompetencje

społeczne, zwłaszcza w ramach zajęć wprowadzających w realia przyszłej pracy zawodowej, związanych z działalnością tłumaczeniową, nauczycielską (opcjonalnie) oraz szeroko pojętą promocją kultury hiszpańsko- i portugalskojęzycznej.

Umiejscowienie oraz interdyscyplinarność podejmowanych badań widoczne są na obu specjalnościach, czego przykładem jest bogata oferta zajęć prowadzonych przez specjalistów doskonalących swój warsztat badawczy i dydaktyczny w ośrodkach zagranicznych oraz przez udział w konferencjach międzynarodowych, a także współpracę w ramach programu Erasmus + (jednostka podpisała 41 umów bilateralnych). Studia przygotowują także w zakresie znajomości drugiego języka iberyjskiego na poziomie B2+ wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (język portugalski dla hispanistów i język hiszpański dla portugalistów), co – obok zajęć o charakterze interdyscyplinarnym – uzasadnia nazwę kierunku filologia iberyjska.

W procesie ustalania koncepcji kształcenia i planowaniu rozwoju ocenianego kierunku biorą udział interesariusze wewnętrzni – studenci i nauczyciele akademicy, którzy w ocenianej jednostce mają bogate doświadczenie w charakterze tłumaczy, dyplomatów, animatorów życia kulturalnego, nauczycieli różnych poziomów nauczania oraz autorów podręczników do nauczania języków. Jednostka konsultuje także koncepcję kształcenia z zewnętrznymi jednostkami współpracującymi z Instytutem Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich (dalej ISII), m. in.: Ambasadami Argentyny, Hiszpanii, Ekwadoru, Peru, Instytutem Cervantesa, Narodowym Instytutem Dziedzictwa, muzeami, wydawnictwami, bibliotekami, biurami podróży, redakcjami czasopism i szkołami. Z tymi jednostkami Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich podpisał umowy o współpracy, organizuje wspólne konferencje oraz spotkania dyskusyjne (okrągły stół). Chociaż spotkania te nie mają sformalizowanego charakteru, odbywają się cyklicznie i przekładają się na ostateczny kształt koncepcji kształcenia, a o ścisłości tych kontaktów świadczą osobiste relacje pracowników odpowiedzialnych za poszczególne umowy.

W koncepcji kształcenia uwzględniane są też wzorce międzynarodowe: Instytut realizuje projekty naukowe i dydaktyczne we współpracy z ośrodkami zagranicznymi, np. z Meksykiem, który jest obszarem priorytetowym dla Uniwersytetu Warszawskiego. Strategicznymi partnerami dla Instytutu są także Uniwersytet w Granadzie oraz hiszpańskie instytuty: galicyjski i baskijski. Instytut wprowadzał także do praktyki konsultacyjne wywiady z absolwentami kierunku. Inicjatywa ta wdrażana jest od bieżącego roku akademickiego i polega na prowadzeniu ankiet wysyłanych pocztą elektroniczną w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu studiów i po czterech latach od ich ukończenia.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku wyróżnia się spośród innych studiów o podobnym charakterze neofilologicznym intensywnością nauki drugiego języka iberyjskiego w poszerzonym wymiarze godzinowym (absolwent osiąga poziom B2+ wg ESOKJ) oraz interdyscyplinarnym osadzeniem treści przypisanych do poszczególnych modułów zajęć (kontekstem dla analizy języka i literatury są realia historyczno-polityczno-kulturowe).

W Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich są prowadzone badania naukowe w zakresie dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku. Pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu są autorami publikacji wykorzystywanych w kształceniu na studiach filologii iberyjskiej II stopnia, poświęconych m. in.: teorii, krytyce i praktyce tłumaczeń literackich, nowoczesnej teorii przekładu, przekładowi artystycznemu, tłumaczeniu tekstów specjalistycznych, literaturze hiszpańskiej, portugalskiej, afrykańskiej i latynoamerykańskiej oraz zagadnieniom szeroko pojętej kultury, historii i polityki Ameryki Łacińskiej, Hiszpanii i Portugalii. Ta różnorodna tematyka znajduje odzwierciedlenie w programie studiów, w modułach językoznawczym, tłumaczeniowym, literaturoznawczym, historii i kultury oraz w różnorodnej tematyce poruszanej w ramach seminariów magisterskich i zajęć specjalizacyjnych (do wyboru).

Dzięki współpracy z ośrodkami zagranicznymi (np. wspólne projekty nauko-dydaktyczne z Meksykiem) oraz współpracy badawczej z Archiwum Akt Nowych w Warszawie, gdzie zgromadzone są akta dotyczące polskich placówek dyplomatycznych w krajach hiszpańsko- i portugalskojęzycznych, proces kształcenia jest umiędzynarodowiony, a efekty kształcenia mieszczące się w kilku dyscyplinach nauki wynikają z podejmowanych badań o charakterze interdyscyplinarnym.

Studenci są włączani w działalność badawczą pracowników Instytutu i prace projektowe na zajęciach seminaryjnych i specjalizacyjnych (np. współuczestniczenie w badaniach nad kodeksami mezoamerykańskimi, badania historii i kultury Wyspy Wielkanocnej). Uczestniczą także w organizacji wspólnych konferencji, spotkań z naukowcami, w tym konferencji organizowanych za granicą.

Wyróżnikiem kształcenia na ocenianym kierunku jest innowacyjne łączenie dydaktyki z nauką, widoczna współpraca wielopokoleniowa pracowników zintegrowana z wdrażaniem i przygotowaniem studentów do prowadzenia badań naukowych. Przykładem takiego działania jest przygotowanie sesji naukowej i ekspozycji *Casimiro Eiger, ojciec współczesnej sztuki kolumbijskiej*, będącej wynikiem badań dwójga pracowników prowadzących seminaria magisterskie oraz studentów i doktorantów.

Efekty kształcenia określone dla kierunku filologia iberyjska, specjalność hiszpańska i portugalska, studia drugiego stopnia są spójne z efektami kształcenia określonymi dla obszaru nauk humanistycznych, do którego kierunku został przyporządkowany (Uchwała Senatu UW nr 512 z dn. 16 maja 2012 oraz Uchwała Senatu UW nr 513 z dn. 16 maja 2012 w sprawie kierunków studiów prowadzonych przez podstawowe jednostki organizacyjne na Uniwersytecie Warszawskim). Spójność ta zachowana jest poprzez uszczegółowienie i odniesienie efektów obszarowych do zakresu wiedzy i metod badawczych takich dyscyplin, jak językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, historia i filozofia. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku filologia iberyjska opisują poziom i profil kwalifikacji absolwenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji

społecznych. Po ukończeniu studiów drugiego stopnia, zarówno specjalności hiszpańskiej, jak i portugalskiej, absolwent posiada specjalistyczną wiedzę źródłową oraz metodologiczną w odniesieniu do dziedzin językoznawstwa, historii, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa oraz (opcjonalnie) dydaktyki językowej, a także potrafi interpretować treści związane z literaturą hiszpańskiego lub portugalskiego obszaru językowego w powiązaniu z historią, polityką, sztuką i geografią. Efekty kształcenia zakładają też wszechstronne i świadome posługiwanie się językiem kierunkowym na poziomie C2 według oceny biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz drugim językiem iberyjskim (portugalskim lub hiszpańskim, odpowiednio do wybranej specjalizacji kierunkowej) na poziomie B2+. Zakres merytoryczny efektów kształcenia jest ściśle powiązany z dyscyplinami naukowymi, które są podstawą koncepcji kształcenia oraz z badaniami realizowanymi w Instytucie.

Efekty kształcenia są sformułowane w zrozumiały, jasny sposób i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Widoczne jest to w macyry efektów kształcenia oraz w poszczególnych sylabusach przedmiotowych, które określają zakres i stopień pogłębiania wiedzy.

Efekty kształcenia zostały zdefiniowane dla poszczególnych modułów: nauczania języka portugalskiego i hiszpańskiego (moduł skupiony wokół zajęć z praktycznej nauki języka ze szczególnym uwzględnieniem języka specjalistycznego), językoznawczego (z uwzględnieniem metodologii badań językoznawczych i ich powiązań z literaturoznawstwem, kulturoznawstwem i naukami społecznymi), tłumaczeniowego (teoria i praktyka przekładu, ale także, co unikatowe na kierunkach neofilologicznych – stylistyka języka polskiego), literaturoznawstwa (hiszpańskiego i portugalskiego obszaru językowego w powiązaniu z innymi dziedzinami, jak: sztuka, filozofia, historia i polityka), nauczania historii i kultury hiszpańskiego i portugalskiego obszaru językowego (wyróżnikiem efektów kształcenia w tym module jest uwrażliwienie na dynamikę wydarzeń polityczno-gospodarczych w perspektywie historycznej i społecznej). Odrębnym modułem jest moduł seminaryjny, obejmujący seminaria magisterskie i zajęcia specjalizacyjne powiązane z tymi seminariami. Jest to moduł, który skupia najwięcej efektów o charakterze społecznym, gdyż szczególnie na tych zajęciach rozwijane są umiejętności badawcze w powiązaniu z pracą projektową, pracą w grupie i praktycznym wymiarem promocji wyników badań (konferencje, działalność popularyzatorska w postaci publikacji, wystaw, prezentacji). Co istotne, w strukturze efektów kształcenia przypisanych ocenianemu kierunkowi, rozwijanym umiejętnościom badawczym towarzyszy nie tylko systematyczne, harmonijne rozwijanie wiedzy interdyscyplinarnej, ale także praktyczne przygotowanie do redakcji pracy magisterskiej.

Modułem dodatkowym, opcjonalnym, jest moduł dydaktyczny, realizowany dla specjalności hiszpańskiej, który skupia wszystkie efekty kształcenia zawarte w standardach kształcenia nauczycieli (art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 - Prawo o szkolnictwie wyższym, Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.). Efekty kształcenia odnoszą się do umiejętności i kompetencji niezbędnych do kompleksowej realizacji zadań dydaktycznych (np. do przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów). W zakresie wiedzy student potrafi wykorzystać nabytą wiedzę

teoretyczną z zakresu dydaktyki języka hiszpańskiego w celu właściwego doboru metod nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych. W zakresie kompetencji społecznych student posiada umiejętność kierowania procesami kształcenia oraz pracy z grupą, potrafi wspierać samodzielność podopiecznych w nauce języka oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się języka hiszpańskiego.

Na studiach II stopnia kierunku *filologia iberyjska* praktyki zawodowe nie są obowiązkowe. Jednak w związku z licznymi umowami podpisanymi w ramach programu Erasmus + (32 firmy w Hiszpanii i 8 firm w Portugalii) oraz kontaktami jednostki z instytucjami kultury, oświaty i gospodarki działającymi w Polsce, studenci wyrażają chęć udziału w praktykach. Do praktyk zawodowych realizowanych w ramach umowy Erasmus + najczęściej w okresie letnim, przez 2 miesiące (co nie zakłóca procesu dydaktycznego) przygotowano sylabus (bez punktów ETCS), do których przypisano efekty kształcenia: uzyskanie doświadczenia zawodowego oraz doskonalenie językowych kompetencji komunikacyjnych, co jest spójne z efektami kierunkowymi. Wszelkie dane dostępne są na stronie internetowej jednostki. Takie doświadczenie, bardzo częste na ocenianym kierunku, umożliwia weryfikację zdobytych efektów kształcenia w warunkach potencjalnej pracy zawodowej. Praktyki dydaktyczne są natomiast obowiązkowe, aby uzyskać kwalifikacje nauczycielskie i dotyczą studentów, którzy dodatkowo wybrali moduł dydaktyczny.

Efekty kształcenia przypisane poszczególnym modułom kierunkowym oraz modułowi dydaktycznemu uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy specjalistycznej oraz umiejętności badawczych, znajomości wybranego języka kierunkowego (hiszpańskiego lub portugalskiego na poziomie C2), oraz drugiego języka iberyjskiego (na poziomie B2+), a także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszym kształceniu na studiach doktoranckich. Efekty kształcenia są tożsame dla obu form studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) prowadzonych w jednostce.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1.1. Koncepcja kształcenia na studiach II stopnia na kierunku *filologia iberyjska* wyróżnia się spośród innych studiów o podobnym charakterze neofilologicznym intensywnością nauki drugiego języka iberyjskiego w poszerzonym wymiarze godzinowym (absolwent osiąga poziom B2+ wg ESOKJ) oraz interdyscyplinarnym osadzeniem treści przypisanych do poszczególnych modułów zajęć. Mocną stroną kierunku jest też wysoka jakość kształcenia, dbałość o doskonalenie koncepcji kształcenia przez ścisłą współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, wysokie umiędzynarodowienie oraz powiązanie badań naukowych z dydaktyką, co wpisuje się w pełni w misję i strategię rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego i Wydziału Neofilologii.

1.2. Jednostka prowadzi interdyscyplinarne i unikatowe badania naukowe w zakresie obszaru nauk humanistycznych, w takich dyscyplinach, jak: literaturoznawstwo, językoznawstwo, kulturoznawstwo, historia i filozofia, do których odnoszą się efekty kształcenia. Wyróżnikiem kształcenia na ocenianym kierunku jest innowacyjne łączenie

dydaktyki z nauką, widoczna współpraca wielopokoleniowa pracowników zintegrowana z wdrażaniem i przygotowaniem studentów do prowadzenia badań naukowych.

1.3. Efekty kształcenia określone dla kierunku filologia iberyjska są spójne z efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych, do którego kierunek został przyporządkowany, i odnoszą się do dziedziny nauk humanistycznych w takich dyscyplinach, jak: literaturoznawstwo, językoznawstwo, kulturoznawstwo, historia i filozofia. Efekty kształcenia są sformułowane w zrozumiały, jasny sposób i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia przypisane poszczególnym modułom kierunkowym oraz modułowi dydaktycznemu uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy specjalistycznej oraz umiejętności badawczych, znajomości wybranego języka kierunkowego oraz drugiego języka iberyjskiego, a także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszym kształceniu na studiach doktoranckich. Efekty kształcenia są tożsame dla obu form studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych).

Dobre praktyki

- monitorowanie losów absolwentów poprzez sprofilowane ankiety elektroniczne na potrzeby jednostki i włączanie ich wyników do procesu podnoszenia jakości kształcenia - udoskonalania koncepcji studiów,
- wprowadzenie do koncepcji kształcenia fakultatywnych praktyk zawodowych, wykorzystujących umowy w ramach programu Erasmus+, w okresie letnim, co nie zakłóca procesu dydaktycznego.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program i plan studiów drugiego stopnia kierunku *filologia iberyjska* powstał w oparciu o KRK i zgodnie z zaleceniami raportu PKA z 2010 (odnoszącego się do ówczesnego kierunku kulturoznawstwo), który wskazywał na możliwość utworzenia odrębnego kierunku na bazie dorobku naukowego i doświadczeń dydaktycznych Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich. Program obejmuje cztery semestry kształcenia, 1410 godzin kontaktowych zajęć dydaktycznych i 120 ECTS, z czego 55 ECTS przewidziano na przedmioty obowiązkowe (46%). Kierunek prowadzony jest dla dwóch specjalności: hiszpańskiej i portugalskiej, które są względem siebie paralelne, przy czym studenci realizują obowiązkowo blok zajęć związany z językiem drugiej specjalności (270+120 godz./17+8 ECTS, 20.9%).

Na program *filologii iberyjskiej* składają się obowiązkowe przedmioty kierunkowe: PNJ głównego języka studiowanego (300 godz./18 ECTS, 15%) oraz drugiego języka iberyjskiego (odpowiednio, hiszpański lub portugalski (270 godz./17 ECTS, 14,2%) oraz grupa 4 przedmiotów o charakterze ogólnym i przeglądowym, dotyczących dyscyplin związanych z efektami kształcenia kierunku, odpowiednio (każdy 60 godz./4 x 5 ECTS, 16,7%): *Problemy społeczno-polityczne Hiszpanii / Ameryki Łacińskiej* lub *Problemy społeczno-polityczne Portugalii, Brazylii i krajów luzaofrykańskich*; *Aktualne tendencje w literaturze hiszpańskiej / latynoamerykańskiej* lub *Aktualne tendencje w literaturze portugalskiej, brazylijskiej i krajów luzaofrykańskich*; *Krytyka i historia przekładu*; *Językoznawstwo*.

Moduł zajęć do wyboru obejmuje kilka grup przedmiotów. Bazę stanowi blok seminaryjny – wybór seminarium wiąże się bowiem z zespołem przedmiotów z nim sprzężonych, które pogłębiają wiedzę i umiejętności studenta w zakresie dyscypliny przygotowywanej pracy magisterskiej (23 + 6 ECTS, 24,2 %). Ponadto studenci wybierają 4 zajęcia po 2 ECTS z zajęć poświęconych historii, literaturze i kulturze drugiego języka iberyjskiego (8 ECTS, 6.7%), przedmioty ogólnouniwersyteckie (4 ECTS, w tej grupie m.in. język baskijski i język nahua) oraz 8 zajęć po 3 ECTS z szerokiego spektrum oferty zajęć do wyboru (24 ECTS, 20%).

Układ programu oraz sekwencja zajęć podporządkowane są wyraźnie określonym celom: przygotowanie do pracy naukowej i *de facto* – w ramach seminariów dyplomowych – udział w projektach badawczych realizowanych w ISliI oraz wyposażenie absolwenta w podstawową wiedzę o historii, literaturze i kulturze oraz umiejętności językowe związane z drugim językiem iberyjskim, odpowiednio, portugalskim lub hiszpańskim. To założenie programowe jest unikatowe w skali kraju.

Program zbudowany jest „koncentrycznie” wokół seminariów magisterskich, tym niemniej nacisk został położony na osiągnięcie przez absolwenta efektów kształcenia ze wszystkich dyscyplin w kontekście najnowszych tendencji badawczych oraz aktualnych zjawisk społecznych i kulturowych obszaru studiowanego języka. Szeroka oferta zajęć wybieranych pozwala na dalsze pogłębianie wiedzy i umiejętności w wybranych zakresach. Konwersatoria „sprzężone” z seminarium magisterskim (*Teoria literatury*; *Antropologia kultury*; *Historia najnowsza i systemy polityczne*; *Teoria przekładu*) gwarantują z kolei wyposażenie magistranta w wiedzę i instrumentarium metodologiczne niezbędne do zrealizowania projektu badawczego, którego efektem jest praca magisterska.

Formy zajęć oraz ich organizacja podporządkowane są efektem kształcenia, dobór treści programowych na kierunku filologia iberyjska jest w pełni z nimi zgodny i nawiązuje do najnowszego stanu wiedzy w zakresie studiów hispanistycznych i luzytanistycznych w szerokim interdyscyplinarnym spektrum, z uwzględnieniem bardzo zróżnicowanej pod względem kulturowym i geograficznym specyfiki obu obszarów językowych, ich wzajemnych kontaktów oraz relacji z Polską.

Treści programowe korespondują wprost z prowadzonymi w ISliI badaniami naukowymi, a jednocześnie wychodzą naprzeciw dobrze rozpoznanym potrzebom rynku pracy,

w szczególności dotyczy to instytucji publicznych, firm i organizacji związanych z hiszpańskim i portugalskim otoczeniem gospodarczym i kulturowym.

Imponująca jest lista oferowanych przez ISliI 17 tematycznych seminariów magisterskich, z których część odbywa się wspólnie dla obu specjalności (w bieżącym roku akademickim 10 seminariów w ramach specjalności hiszpańskiej i 3 – portugalskiej): *Literatura krajów afrykańskich języka portugalskiego; Proza hispanoamerykańska XIX i XX wieku; Teatr, literatura i kinematografia hiszpańska: wzajemne wpływy i inspiracje; Współczesna literatura latynoamerykańska w świetle teorii kulturowej; Dzieje Brazylii XVI-XXI w.; Historia Ameryki Łacińskiej XIX i XX w.; Historia Hiszpanii XIX i XX w.; Historia i kultura Hiszpanii do XIX w.; Kościoły i religie w Ameryce Łacińskiej; Kultura portugalska; Polityka, gospodarka i stosunki międzynarodowe we współczesnej Ameryce Łacińskiej; Religia i kultura Ameryki przedhiszpańskiej i wczesnokolonialnej; Interdyscyplinarne badania nad przekładem; Przekład poetycki i dla nowych mediów; Współczesne teorie przekładu; Językoznawstwo iberyjskie; Językoznawstwo w zastosowaniu translatologicznym.*

Istotnym uzupełnieniem tego zestawienia są oferowane przez poszczególne zakłady ISliI zajęcia specjalizacyjne, nierzadko związane wprost z realizowanymi projektami badawczymi, w semestrze letnim 2016/2017 odpowiednio: Blok literaturoznawczy – *Groteskowość w hiszpańskiej sztuce i literaturze na przestrzeni wieków; Nowoczesność w literaturze latynoamerykańskiej; Współczesna proza latynoamerykańska; Teatr portugalski;* Blok historyczno-kulturoznawczy – *Kuba – przemiany społeczne i polityczne; Kodeksy mezoamerykańskie; Hiszpania frankistowska na podstawie materiałów filmowych; Polonia w Argentynie;* Blok językowy i językoznawczy – *Romańskie (nie)porozumienie – Wybrane zagadnienia z konfrontacji języków romańskich; Język hiszpański prawny i prawniczy; Język integracji europejskiej i stosunków międzynarodowych; Nowe technologie w nauczaniu języka portugalskiego; Emblematyka i dydaktyka;* Blok tłumaczeniowy – *Tłumaczenie literackie, Tłumaczenia symultaniczne i konsekwentne, Stylistyka języka polskiego.*

Układ programu jest dobrze zbilansowany i daje studentowi od pierwszego semestru – dzięki bogatej ofercie seminariów – dużą swobodę w realizowaniu własnych zainteresowań, a jednocześnie w sposób skuteczny gwarantuje interdyscyplinarność, zarówno w zakresie poszczególnych dyscyplin, jak i obszarów językowych.

Na podkreślenie zasługuje blok drugiego języka iberyjskiego, który obejmuje intensywną naukę języka portugalskiego lub hiszpańskiego na bazie dobrej znajomości języka pierwszego – hiszpańskiego lub portugalskiego. Kształcenie w zakresie drugiego języka iberyjskiego oparte jest na (1) autorskim programie realizowanym przez wykładowców ISliI na roku I i II, oraz (2) obowiązkowej puli konwersatoriów realizowanych w drugim języku iberyjskim, które studenci wybierają z oferty ISliI na drugim roku studiów, a więc po nabyciu kompetencji językowych na poziomie B2 wg ESOKJ. W semestrze letnim 2016/2017 były to, odpowiednio dla każdej specjalizacji: *Portugalia a Europa; Różnorodność geograficzna i kulturowa Portugalii; Sztuka w kulturze portugalskiej XX w.; Arcydzieła literatury hiszpańskiej; Literatury portugalskie języka hiszpańskiego.*

Program PNJ realizowany przez wykładowców ISliI ma charakter autorski i na poziomie studiów drugiego stopnia koncentruje się na pogłębianiu sprawności, które mają

gwarantować, że język opanowany na poziomie C2 wg ESOKJ będzie sprawnym narzędziem w pracy filologa. Zwraca uwagę interaktywność proponowanych rozwiązań pracy z tekstem (przekaz pisemny, rozumienie ze słuchu) w połączeniu z rozwijaniem umiejętności komentarza, analizy, parafrazy, rozbudzaniem kreatywności – redagowanie własnych tekstów i wypowiedzi ustne, co ma na celu, zgodnie z zakładanymi efektami, doskonalenie strategii dyskursu w różnych jego odmianach i ze świadomością różnic kulturowych. Metody kształcenia na kierunku *filologia iberyjska* są stosowane w sposób elastyczny, co pozwala na ich dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dodać wypada, że sekcja portugalska oferuje kształcenie w ramach dwóch wariantów języka portugalskiego, Portugalia i Brazylia.

Większość zajęć odbywa się w trybie ćwiczeń lub konwersatoriów, co sprzyja realizacji efektów kształcenia; wykłady stanowią 18,5%, konwersatoria i ćwiczenia – 41,8+31,2%, przy czym wszystkie zajęcia odbywają się w języku specjalności lub w drugim języku iberyjskim.

Harmonogram zajęć prowadzonych w dwóch nieodległych lokalizacjach (ul. Oboźna 8 i ul. Dobra 55) rozłożony jest w miarę równomiernie na 5 dni w tygodniu, przy czym w godzinach przed- i południowych odbywają się głównie ćwiczenia PNJ oraz zajęcia o charakterze ogólnym, podczas gdy wykłady, seminaria i zajęcia specjalistyczne umieszczane są w planie w godzinach popołudniowych, aby umożliwić udział w zajęciach także studentom pracującym zawodowo.

ISliI prowadzi studia niestacjonarne w oparciu o program i harmonogram obowiązujący studentów stacjonarnych, co obliguje do zachowania ustalonego zwyczajowo schematu planowania zajęć; już na początku lipca jest dostępny harmonogram zajęć w roku akademickim 2017/2018. Warto zauważyć, że ćwiczenia PNJ prowadzone są w ciągu całego tygodnia, pozwalając na stały monitoring postępów studenta.

Program studiów drugiego stopnia nie przewiduje praktyk zawodowych. Należy podkreślić, że studenci mogą skorzystać z oferty ISliI i wziąć udział w praktykach organizowanych przez instytucje krajów, z którymi Instytut współpracuje i inne zagraniczne.

W trakcie trwania studiów II stopnia na kierunku *filologia iberyjska* można uzyskać kwalifikacje nauczycielskie. Jest to dodatkowy moduł zajęć, na który decyduje się znaczna część studentów kierunku (w 2016 ok. 1/3 studentów kierunku – dane uzyskane od opiekuna praktyk w czasie wizyty PKA). Plan modułu dydaktycznego zawiera poszczególne komponenty określone w przepisach ustawy o przygotowaniu do zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.) – są to zajęcia z bloku psychologiczno-pedagogicznego (realizowane w jednostce: psychologia i pedagogika ogólna oraz pedagogika i psychologia na poszczególnych etapach edukacyjnych – zajęciom tym przypisano 12 pkt. ETCS) oraz z bloku dydaktyki przedmiotowej (*Podstawy dydaktyki języka hiszpańskiego*, a także *Dydaktyka języka hiszpańskiego: nauczanie dzieci, nauczanie gimnazjalne i nauczanie ponadgimnazjalne* – zajęciom przypisano 15 pkt. ETCS). W module dydaktycznym przewidziano także zajęcia z emisji głosu w wymiarze 30 godz., oszacowane na 2 pkt. ETCS oraz praktyki o charakterze pedagogiczno-obserwacyjnym (30 godzin za 1 pkt. ETCS) i praktyki dydaktyczne w wymiarze 120 godzin za 3 pkt. ETCS.

Czas trwania kształcenia przewidziano na cztery semestry. W czasie praktyk nauczycielskich student ma możliwość obserwacji lekcji i życia szkoły na trzech etapach edukacyjnych (nauczanie dzieci, młodzieży w wieku gimnazjalnym i nauczanie ponadgimnazjalne) oraz weryfikacji swoich kompetencji w realizowaniu lekcji języka hiszpańskiego w różnych grupach wiekowych. Zarówno forma, jak i organizacja zajęć, w tym organizacja praktyk, a także czas trwania procesu kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, są zgodne ze standardami kształcenia określonymi w wyżej wymienionej ustawie.

Reasumując, program studiów drugiego stopnia kierunku *filologia iberyjska* w sposób w pełni poprawny wyodrębnia jednostki dydaktyczne, układając je w sekwencji, która pozwala studentowi samodzielnie rozwijać swoje zainteresowania, gwarantując jednocześnie realizację efektów kształcenia wszystkich dyscyplin, składających się na interdyscyplinarną bazę kierunku. Wyposaża studenta w umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w pracy naukowej, a zarazem aktywnie kształtuje postawę dialogu i otwartości na inność i różnorodność kulturową. Poszczególne elementy programu w pełni korespondują z obowiązującymi standardami określonymi przez prawo o szkolnictwie wyższym i powiązanych z nim rozporządzeniami, natomiast samą unikatową w skali kraju koncepcję programu wypada uznać za wzorcową.

System sprawdzania i oceniania zapewnia bieżące monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia. Metody weryfikacji – w szczególności dotyczy to PNJ – są zorientowane na studenta, który na poszczególnych etapach nauki języka otrzymuje spójną informację dotyczącą opanowania poszczególnych kompetencji. Pułap procentowy końcowych sprawdzianów semestralnych oraz egzaminów po każdym dwóch semestrach kształcenia, oscyluje pomiędzy 50%-75%.

Metody sprawdzania i oceny dostosowane są do zakładanych efektów kształcenia, a więc typu przedmiotu, formy zajęć oraz trybu kształcenia. W przypadku ćwiczeń i konwersatoriów zakłada się bieżące monitorowanie postępów studenta (prezentacje, prace domowe, ćwiczenia na Platformie Moodle) w połączeniu z kolokwium końcowym, które zwykle stanowi 50% oceny końcowej. W przypadku wykładów weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów służą przede wszystkim egzaminy – testowe, pisemne bądź egzaminy ustne. Jednostka stosuje trafny dobór metod weryfikacji do kategorii efektów, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Sylabusy zawierają precyzyjny opis warunków zaliczenia i sposobu, w jaki wystawiana jest ocena, nierzadko łącznie z pułapem procentowym. Widać wyraźnie, że w ISiil harmonijnie łączą się różne generacje nauczycieli akademickich, a tym samym różne metody sprawdzania i oceny, które wzajemnie się dopełniają.

Prace dyplomowe powstają w języku specjalności w ramach tematycznych seminariów pod kierunkiem nauczycieli akademickich, którzy prowadzą badania w dyscyplinie zgodnej z tematyką seminarium. Potwierdzają osiągnięcie biegłości w języku specjalności, z uwzględnieniem cech dyskursu akademickiego i terminologii specjalistycznej w wiodącym języku studiowanym. Na uwagę zasługuje interdyscyplinarny charakter opracowań, w pełni odzwierciedlający założenia programu (zob. Załącznik prace

dyplomowe). Prace dyplomowe ukazują osiągnięcie pełnego spektrum efektów kształcenia, co więcej, ich wysoki poziom, dobrze pojęta samodzielność w argumentowaniu utwierdza w przekonaniu, że założenia programu kierunku *filologia iberyjska* realizowane są w sposób trafny i skuteczny. Absolwenci kierunku są wszechstronnie przygotowani, zarówno do wyzwań rynku pracy, podjęcia studiów trzeciego stopnia w celu kontynuowania pracy badawczej, jak i funkcjonowania w globalizującym się świecie, wymagającym otwarcia na dialog. W trakcie kształcenia na studiach II stopnia studenci prowadzą działalność w kołach naukowych, przygotowywane przez nich teksty publikowane są w czasopismach studenckich, np. „i?”, uczestniczą w konferencjach oraz wspólnie przygotowują przedstawienia teatralne.

Hospitowane zajęcia na studiach drugiego stopnia (zob. Załącznik) potwierdzają dużą aktywność studentów oraz zaangażowanie w zdobywanie wiedzy i umiejętności. Dodać należy, że wizyta w ISliI odbywała się w ostatnim tygodniu zajęć. Elementem wspomagającym proces kształcenia jest wzajemna empatia i poczucie wspólnoty, które przekłada się na wzajemny szacunek i zaufanie, wyraźnie wyczuwalne w relacjach pomiędzy prowadzącymi zajęcia i studentami. Wykładowcy na kierunku *filologia iberyjska* zwracają szczególną uwagę na przestrzeganie zasad etycznych w procesie dydaktycznym, które starają się także wpoić studentom. Dzięki szybkiej reakcji na wszelkie przejawy zachowań studentów niezgodne z prawem (ściągnięcie, naruszanie praw autorskich) wypadki takie zdarzają się niezmiernie rzadko. Także studenci mający zastrzeżenia do postawy nauczycieli akademickich bądź do procedury oceniania mogą wyrazić swoje opinie w ankietach oceniających zajęcia, mogą się zwrócić bezpośrednio do wykładowcy, opiekuna roku, zastępcy dyrektora ds. dydaktycznych, dyrektora ISliI bądź dziekana wydziału, są to jednak zdarzenia sporadyczne.

Sposób sprawdzania i oceniania postępów w przygotowaniu do zawodu nauczyciela języka hiszpańskiego, jak i metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia pedagogiczno-psychologicznego i dydaktycznego nie budzą żadnych zastrzeżeń. Zakres i poziom efektów kształcenia przewidzianych w module dydaktycznym jest wręcz wzorcowo weryfikowany poprzez prace etapowe i egzaminacyjne oraz dzienniki praktyk nauczycielskich. Dokumentacja kształcenia modułu dydaktycznego jest bardzo dobrze archiwizowana: poszczególne prace są opatrzone zbiorczymi wnioskami, istotnymi dla prowadzącego, gdyż umożliwiają one systematyczną optymalizację metod prowadzenia zajęć, jak i sposobów oceniania postępów studentów w kolejnych latach. Zajęcia z bloku pedagogiczno-psychologicznego prowadzi nauczyciel o podwójnych kwalifikacjach: pedagoga i hispanisty, co umożliwiło nakierowanie ogólnych treści kształcenia psychologiczno-pedagogicznego już w tym bloku kształcenia nauczycieli na problemy przyswajania/uczenia się języka hiszpańskiego jako obcego na poszczególnych etapach nauczania. Ponadto, zajęcia te są w większości prowadzone w języku hiszpańskim, co sprzyja także specjalizacji językowej w zakresie glottodydaktyki. Prace zaliczeniowe w tym bloku są sprobematyzowane, opatrzone zawsze istotnym dla studenta komentarzem. Co ważne, część zadań polegających na przeprowadzeniu projektu jest też zapisana w formie elektronicznej, co umożliwia ich wykorzystanie w przyszłej pracy zawodowej absolwenta. Dzienniki praktyk są właściwie

prowadzone, stanowią archiwizowany dokument, który wraz ze sprawozdaniem z odbytych praktyk i opinii ze szkoły jest podstawą ich zaliczenia.

Program studiów *filologii iberyjskiej*, zakładający – od pierwszego semestru – zaangażowanie studenta w pracę naukową w ramach seminariów magisterskich i zajęć specjalizacyjnych, stawia wysokie wymagania przed kandydatami na studia. Procedura kwalifikacyjna odbywa się w oparciu o egzamin wstępny z języka specjalności (hiszpańskiego lub portugalskiego) oraz egzamin z wiedzy o krajach hiszpańskojęzycznych lub portugalskojęzycznych; wymagany zakres – poziom studiów pierwszego stopnia. Zasady obu sprawdzianów wraz z bibliografią i przykładowymi testami dostępne są na stronie domowej ISliI. Studia *filologii iberyjskiej* adresowane są bowiem do absolwentów studiów licencjackich, inżynierskich lub magisterskich dowolnego kierunku. Dolny limit dla egzaminu z języka specjalności wynosi 50%, dla egzaminu z wiedzy – 40%.

Te same zasady obowiązują kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia niestacjonarne, przy czym nie obowiązuje dolny próg określony jako wykluczający w ustalaniu listy przyjętych na studia stacjonarne.

Kierunek *filologia iberyjska* nie przystąpił do rekrutacji w trybie potwierdzania efektów uczenia się (PEUS) uzyskanych poza sformalizowanym szkolnictwem wyższym (zasady określa Uchwała Senatu UW nr 373 z dn. 20.05.2015). W *Raporcie samooceny* nie podano, jakie były przesłanki tej decyzji. Tym niemniej, obowiązujące zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia, dopuszczające do ubiegania się o przyjęcie na studia kandydatów, którzy nie ukończyli licencjackich studiów na kierunku iberystyka lub pokrewnym, zdają się być zbieżne z w/w regulacjami: osoby, które mają doświadczenia zawodowe lub życiowe związane z językami i kulturą hiszpańskiego- i portugalskojęzycznego obszaru kulturowego mogą podjąć studia drugiego stopnia (w trybie stacjonarnym lub niestacjonarnym – wieczorowym) i uzyskać tytuł zawodowy magistra.

Opisane w *Raporcie samooceny* zasady dyplomowania wynikają z regulacji obowiązujących w UW w oparciu o prawo o szkolnictwie wyższym. Student wybiera na pierwszym roku studiów seminarium magisterskie (literaturoznawcze, kulturoznawcze, językoznawcze, przekładoznawcze, historyczno-społeczne) o dość precyzyjnie określonej tematyce (zob. Kryterium 2 powyżej) i pod kierunkiem uprawnionego nauczyciela akademickiego przygotowuje pracę magisterską w języku specjalności. Egzamin dyplomowy odbywa się w języku specjalności i dotyczy zakresu odpowiadającego tematyce seminarium. Dwa pytania zadaje opiekun pracy, a jedno – recenzent, przy czym jedno z zagadnień obejmuje metodologię zastosowaną w pracy, drugie – zakres tematycznie odpowiadający pracy, trzecie – dotyczy dyscypliny naukowej, w ramach której napisana została praca.

Dokumentacja egzaminów dyplomowych (zob. Załącznik prace dyplomowe) potwierdza bardzo wysoki poziom osiągniętych w toku studiów efektów kształcenia i pokazuje, że absolwenci *filologii iberyjskiej* opanowują w ciągu studiów warsztat badawczy dyscypliny, którą wybrali na pierwszym roku. Warto podkreślić, że dotyczy to także prac z unikatowych dziedzin, jak np. kodeksy mezoamerykańskie. Z zestawień dołączonych do

Raportu samooceny wynika, że do egzaminu dyplomowego w roku ukończenia studiów przystępuje średnio 40% absolwentów studiów stacjonarnych i 16% - studiów niestacjonarnych. Podobną prawidłowość odnotowują inne ośrodki hispanistyczne w Polsce. Duża część studentów przed ukończeniem studiów magisterskich podejmuje pracę zawodową: ze względu na swoje umiejętności językowe są poszukiwani przez pracodawców, co sprawia, że przystępują do egzaminu magisterskiego po roku lub dwóch od ukończenia studiów (zob. Załącznik prace dyplomowe).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

2.1. Program studiów drugiego stopnia kierunku *filologia iberyjska* oparty jest na jednostkach dydaktycznych, których sekwencja podporządkowana jest treściom programowym, zakładającym samodzielność studenta w wyborze dyscypliny, w ramach której przygotowywać będzie pracę magisterską, korzystając ze wsparcia doświadczonych nauczycieli akademickich, prowadzących badania naukowe zbieżne z tematyką oferowanych seminariów magisterskich. Studia z założenia mają interdyscyplinarny charakter: zakładają poznanie wszystkich dyscyplin naukowych realizowanych w ISiI, a zarazem drugiego języka specjalności, odpowiednio portugalskiego lub hiszpańskiego, w oparciu o doświadczoną kadrę dydaktyczną i metody wykorzystujące język obcy do przyspieszenia akcesji kolejnego języka obcego. Wyróżnikiem *filologii iberyjskiej* jest wyposażenie absolwenta w unikatowe umiejętności oraz kompetencje społeczne powiązane wprost z wiedzą na temat procesów społecznych, historycznych w połączeniu z kulturą obszaru hiszpańsko- i portugalskojęzycznego, a przede wszystkim nawyki związane z ustawicznym samokształceniem językowym. Kierunek bazuje na wieloletniej tradycji studiów iberyjskich w UW oraz najlepszych wzorach zagranicznych. Wielkim atutem jest też zespół nauczycieli akademickich, w którym harmonijnie współdziałają różne pokolenia i przedstawiciele bardzo różnych dyscyplin i specjalizacji. Na osobną uwagę zasługuje autorski program PNJ realizowany przez zespoły wykładowców języka hiszpańskiego i portugalskiego, którego skuteczność wypada uznać za imponującą. Gwarantem sukcesu jest powierzanie seminariów dyplomowych i zajęć specjalizacyjnych nauczycielom akademickim, którzy sami realizują ambitne projekty i potrafią włączać studentów we własne prace badawcze, dzieląc się w ten sposób nie tylko swoją wiedzą, lecz przede wszystkim pasją.

2.2. Metody sprawdzania i oceny dostosowane są do zakładanych efektów kształcenia: zależą od typu przedmiotu, formy i trybu prowadzenia zajęć oraz kolejnego etapu kształcenia. Jednostka na bieżąco monitoruje efektywność programu. Mocną stroną programu kierunku *filologia iberyjska* jest koncentryczne skupienie procesu kształcenia wokół seminarium dyplomowego, przy jednoczesnej dbałości o to, aby w czasie studiów student poznał najnowsze tendencje i problemy badawcze wszystkich reprezentowanych w programie dyscyplin oraz posiadał umiejętności w zakresie języka specjalności porównywalne z jego natywną znajomością i pełną sprawność w zakresie redagowania tekstów o różnym charakterze. Kurs drugiego języka iberyjskiego uzupełniają przedmioty, przedstawiające specyfikę historii i kultury obszaru językowego. Absolwent

filologii iberyjskiej jest w pełni przygotowany do podjęcia studiów trzeciego stopnia i kontynuowania pracy badawczej, a zarazem jest wyposażony w unikatowe na rynku pracy umiejętności językowe i kompetencje społeczne związane z pogłębioną znajomością problematyki wielokulturowości.

2.3. Dobór kandydatów podporządkowany jest zasadom programu, który zakłada czynny udział studentów w pracy badawczej w oparciu o język hiszpański lub portugalski w ramach prowadzonych przez ISliI seminariów dyplomowych i zajęć specjalizacyjnych. ISliI otwarty jest na kandydatów, którzy nie legitymują się dyplomem licencjackim studiów kierunkowych: przyjmowane są osoby, posiadające dyplom licencjata, inżyniera lub magistra, których znajomość języka specjalności i wiedza ogólna związana z obszarem językowym kształcenia odpowiada zakresowi studiów pierwszego stopnia. Zasady dyplomowania, proces powstawania pracy magisterskiej oraz egzamin dyplomowy korespondują wprost z założeniami realizowanego interdyscyplinarnego programu.

Dobre praktyki

- interdyscyplinarność jako zasada programu kształcenia;
- autorski program kształcenia PNJ i PNJ jako drugiego języka iberyjskiego;
- połączenie działalności badawczej i popularyzatorskiej z zajęciami o charakterze specjalistycznym i seminaryjnym;
- żywe nawiązanie do tradycji jednostki przez pogłębianie studiów nad historią iberystyki i filologii iberyjskiej, związków pomiędzy Polską a krajami obszaru języka hiszpańskiego i portugalskiego w ramach konwersatoriów i seminariów;
- systemowa przewidywalność harmonogramu zajęć (harmonogram zajęć na rok 2017/2018 jest dostępny na stronie domowej ISliI już w lipcu, przed rozpoczęciem kolejnego semestru);
- możliwość zrealizowania modułu dydaktycznego w ramach specjalności hiszpańskiej.

Zalecenia

- ujednolicenie formuły zapisu warunków zaliczenia w sylabusach;
- uwzględnienie symboli efektów kształcenia w sylabusach;

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zapewniony przez obowiązujące procedury w Uczelni. Aktem normatywnym zawierającym procedury pozwalające na zatwierdzenie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia jest zarządzenie Rektora

Uniwersytetu Warszawskiego Nr 56 z dn. 3 października 2012 w sprawie *Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia*. Powyższe rozporządzenie określa procesy realizowane w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym kryteria, metody i narzędzia potrzebne do zapewniania jakości kształcenia. Wskazuje również osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych procesów, a także wskazuje formę i miejsce przechowywania dokumentacji wytworzonej na skutek realizacji procesów. Do wspomnianych procesów należą:

- sposoby oceny efektywności działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w UW;
- sposoby oceny efektywności działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w jednostkach organizacyjnych UW;
- monitorowanie i analiza formalno-prawnej strony procesu dydaktycznego;
- okresowy przegląd i aktualizacja programów kształcenia studiów wyższych;
- ustalanie norm i normatywów procesu dydaktycznego;
- ocena przebiegu procesu kształcenia;
- sposoby oceny przebiegu procesu dydaktycznego i jego efektywność;
- przeprowadzanie analizy warunków realizacji procesu dydaktycznego;
- monitorowanie pozostałych czynników wpływających na jakość kształcenia.

Wprowadzając Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warszawskim, określony został cel, zakres działania oraz struktura organizacyjna Systemu Jakości Kształcenia, w tym również 13 procedur. Wśród tych procedur znajdują się: procedura zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów, procedura oceny weryfikacji i oceny realizacji efektów kształcenia, procedura kontroli sylabusów przedmiotów, procedura monitorowania punktów ECTS przyznanych przedmiotom w programach kształcenia, procedura monitorowania karier absolwentów, w tym dbałości o: zgodność kierunku i profilu studiów z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego, zgodność kierunkowych efektów kształcenia z efektami obszarowymi, a także dbałość o poprawność działania systemu akumulacji i transferu punktów ECTS oraz doskonalenie programów kształcenia studiów wyższych. System Zapewnienia Jakości Kształcenia nakierowany jest na różnorodność stosowanych sposobów weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studenta oraz możliwość wykorzystywania monitoringu losów zawodowych absolwenta, w tym oceny przydatności osiągniętych efektów kształcenia w pracy zawodowej.

W procesie projektowania programów kształcenia na ocenianym kierunku studiów ważną rolę pełnią pracownicy prowadzący zajęcia. Program kształcenia opracowywany jest przez Komisję Programową. Modyfikacje, wyniki okresowych przeglądów programów są dyskutowane na posiedzeniach Komisji Dydaktycznej. Powyższe dyskusje pozwalają nie tylko na opracowanie treści programowych, ale również wskazanie właściwego sposobu ich realizacji, przy uwzględnieniu potencjału kadrowego i dydaktycznego jednostki oraz bazy dydaktycznej. Na tym etapie uwzględniane są, odnoszące się do ocenianego kierunku, propozycje i opinie interesariuszy zewnętrznych, pozyskane w wyniku badań ankietowych (pracodawcy – Ambasada Peru, Polsko - Hiszpańska Izba Gospodarcza, Biuro

Radcy ds. Edukacji Ambasady Hiszpanii w Polsce, EXTENDA – Agencja Promocji Regionu Andaluzji, Gimnazjum Hispaniola, Zespół Szkół nr 59 w Warszawie oraz stowarzyszenia) dotyczące kształtu programu studiów. Przykładem zmian w programie ocenianego kierunku, na które mieli wpływ przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego jest powstanie tzw. odrębnego modułu dydaktycznego, funkcjonującego poza systemem wyboru seminariów i dyscyplin. Moduł ten jest dostępny dla każdego studenta studiów drugiego stopnia jako opcja dodatkowa. Zarazem wiąże się to z koniecznością odbycia dodatkowej liczby godzin zajęć i praktyk. Ponadto, do programu studiów na wniosek interesariuszy zewnętrznych wprowadzono takie przedmioty jak: *Język prawny i prawniczy, Tłumaczenia prawnicze i biznesowe, Język Unii Europejskiej*. Propozycje zmian w programie wymagają akceptacji lub dalszych zmian przez różne gremia na poziomie Instytutu, tj. Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Rady Instytutu. Ponadto w ramach Instytutu funkcjonują koordynatorzy ds. kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi. Rolą wyżej wymienionego koordynatora jest kontaktowanie się z interesariuszami zewnętrznymi w celu konsultowania projektowanych lub obowiązujących programów studiów w ramach tzw. doradztwa merytorycznego. Doradztwo to obejmuje: wypowiedź (w ankiecie) na temat sylwetki absolwenta, zadowolenia z poziomu wiedzy i umiejętności zatrudnionych absolwentów i komentarze w sprawie zmian w programach studiów.

Propozycje zmian w programach, po uprzedniej analizie dokonywanej przez Komisję Programową, przedstawiane są Radzie Instytutu w celu zatwierdzenia. Opracowana propozycja programu kształcenia wraz z kartami informacyjnymi modułów przedmiotowych przekazywana jest Zespołowi ds. Jakości Kształcenia oraz Samorządowi Studentów. Po uzyskaniu pozytywnej opinii ww. organów, efekty kształcenia dla danego kierunku, profilu i poziomu kształcenia podlegają zatwierdzeniu przez Radę Wydziału, a następnie przez Senat Uczelni, zaś programy studiów są zatwierdzane przez Radę Wydziału.

Na zmianę, korektę i dostosowanie programu studiów do obowiązujących wymagań na ocenianym kierunku studiów mają wpływ spotkania koordynatora z zespołem nauczycieli akademickich realizujących dany przedmiot, zarówno przed rozpoczęciem, jak i po zakończeniu zajęć. Takie spotkania kadry dotyczą również zajęć do wyboru. Oferta takich przedmiotów może ulec zmianie w zależności od tego, jak został przygotowany program i sylabus oraz czy przedmiot cieszy się zainteresowaniem wśród studentów.

Konsekwencją uwzględnienia korekt w proponowanych programach są prace nad uaktualnieniem sylabusów. Sylabusy są analizowane pod kątem przejrzystości, spójności oraz zgodności z ogólnymi celami kształcenia i przewidzianymi efektami kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na bieżąco monitoruje programy kształcenia przez systematyczny przegląd założonych efektów kształcenia oraz metod ich osiągnięcia i weryfikacji. Zespół analizuje zarówno sposoby weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów, a także monitoruje wyniki sesji egzaminacyjnej. Przedmiotem posiedzenia tego Zespołu jest m.in. okresowa ocena merytoryczna jakości programu kształcenia. Wnioski z przeprowadzonej oceny dotyczą takich zidentyfikowanych problemów, jak np. powtarzająca się problematyka na różnych

ćwiczeniach realizowanych w ramach różnych przedmiotów – modułów, wprowadzenie przedmiotów, których zdaniem studentów brak, powtarzalność przedmiotów z pierwszego stopnia prowadzonych na poziomie studiów drugiego stopnia. Zespół ds. Jakości Kształcenia zajmuje się analizą i oceną procesu walidacji efektów kształcenia. Wnioski, jakie zostały sformułowane po tej analizie, są następujące: program studiów II stopnia składał się z pięciu tzw. „ścieżek” – literaturoznawcza, historyczno-kulturowa, tłumaczeniowa, dydaktyczna i luzobrazylijska. W momencie zapisu na jedną z wymienionych ścieżek i seminarium student nie miał możliwości konstruowania swojego programu studiów, bowiem wszystkie przedmioty miał przypisane do wybranej ścieżki i pochodziły one z jednej tylko dziedziny. Na wniosek studentów dokonano korekt, tzn. program studiów został przebudowany. W wyniku zmian student nie jest przypisany do tzw. „ścieżki”, tylko do seminarium magisterskiego, które determinuje dobór jednego z czterech konwersatoriów metodologicznych, np. teoria literatury, antropologia kultury. Pozostałe zajęcia (w tym praktyczne tłumaczeniowe) studenci dobierają indywidualnie w porozumieniu z prowadzącym seminarium.

Ankieta stosowana przez jednostkę prowadzącą kształcenie na ocenianym kierunku służy zebraniu opinii studentów na temat sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych. W ankiecie trzeba przedstawić mocne i słabe strony zajęć oraz sugestie dotyczące zajęć, które pomogłyby je udoskonalić. Z przeprowadzonej ankietyzacji nie zostało opracowane żadne zestawienie pozwalające na wskazanie zaleceń i sugestii wymagających korekt programowych. Jednak informacje zawarte w tych ankietach są analizowane bezpośrednio przez prowadzącego dane zajęcia, co pozwala np. na weryfikację stosowanych metod dydaktycznych lub zmiany w programie w zakresie prowadzonego przedmiotu. Przykładem przeprowadzonej ankietyzacji jest seminarium, w ocenie którego w przeważającej liczbie ankiet studenci podkreślali pozytywne aspekty zajęć, np. konsultacje online, pomoc w pisaniu pracy, ciekawy sposób prowadzenia zajęć, dobre doradztwo w zakresie merytorycznym, dotyczące prac magisterskich. Na 18 ankiet dwie zawierały aspekt negatywny (zbyt duża liczba studentów utrudniała komunikację z prowadzącym, mało sugestii w pisaniu prac od opiekuna pracy).

Jak podano wyżej, każdy prowadzący analizował sugerowane zmiany w obszarze przedmiotu, który prowadził. Pytania, które składają się na powyższą ankietę były następujące: W jakich zawodach, Twoim zdaniem, mogą pracować absolwenci iberystyki? Jak wyobrażasz sobie swoją przyszłość zawodową? Czy i jakie praktyki powinny odbywać studenci drugiego stopnia? Jaką nabytą na studiach iberystycznych wiedzę uważasz za szczególnie przydatną? Jakie nabyte na studiach iberystycznych umiejętności uważasz za szczególnie przydatne? Kształcenie jakich umiejętności, Twoim zdaniem, powinno znaleźć się w nowym programie studiów iberystycznych? Jakie są, Twoim zdaniem, największe zalety programu studiów drugiego stopnia? Jakie są, Twoim zdaniem, największe wady programu studiów drugiego stopnia? Jakie nowe przedmioty/treści programowe powinny znaleźć się w nowym programie studiów? Jakie przedmioty/treści programowe usunąłbyś/usunęłabyś z aktualnego programu studiów? Czy znasz powody, z jakich Twoi koledzy/koleżanki rezygnowali/rezygnowały ze studiów? Czy zamierzasz rozpocząć

studia doktoranckie na Wydziale Neofilologii? Gdybyś ponownie rozpoczynał/rozpocząła studia, czy zdecydowałbyś/zdecydowałabyś się na iberystykę? Inne uwagi. Na podstawie dokonywanej analizy i sformułowanych wniosków wskazywane są możliwe zalecenia konkretnych rozwiązań problemu.

Podstawą do wprowadzenia ewentualnych zmian w programach studiów bądź w sposobie jego realizacji jest analiza przez ZJK oceny przebiegu procesu dydaktycznego. Powyższe analizy są dokonywane w oparciu o zgromadzony materiał, tj. ankiety studenckie, oceny uzyskiwanych przez studentów wyników w nauce, hospitacje zajęć, opinie samorządu studenckiego, przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i pracodawców, przegląd kart informacyjnych przedmiotów oraz przegląd prac dyplomowych. Zmiany w programach studiów na ocenianym kierunku uwzględniają także takie aspekty, jak potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wnioski ZJK wraz z zaleceniami działań, mających na celu poprawę skuteczności systemu w zakresie doskonalenia programu studiów, przekazywane są Radzie Instytutu. Jak wynika z przeprowadzonych rozmów i dokumentacji, przedmiotem obrad ZJK było przyjęcie zmian w programach kształcenia oraz analiza procesu walidacji. Określone zostały również najważniejsze zadania w tym zakresie.

Wydział Neofilologii, w ramach którego prowadzone jest kształcenie na ocenianym kierunku studiów, zapewnia publiczny dostęp do informacji o trybie i zasadach rekrutacji, programie kształcenia oraz warunkach jego realizacji. Na stronie internetowej Wydziału oraz Instytutu (<http://iberystyka.uw.edu.pl>) dostępne są informacje związane z realizacją procesu kształcenia w tzw. zakładce „Studia” w sekcji „Studenci”, zwłaszcza przepisy prawa powszechnie obowiązujące, przepisy wewnętrzne Uczelni, zasady studiowania, programy i plany studiów, zasady zaliczania przedmiotów i odbywania praktyk, zasady przyznawania stypendiów. Bieżące informacje dotyczące realizacji procesu dydaktycznego są również wywieszane na tablicach ogłoszeń na korytarzu budynku Wydziału Neofilologii. Korzystanie przez Jednostkę z różnych kanałów komunikowania sprawia, że informacje o kierunku *filologia iberystyka* są publicznie dostępne dla wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych; ich ciągła aktualizacja i reagowanie na potrzeby odbiorców wpływa na ich skuteczność i podnoszenie jakości.

Studenci i inni interesariusze mają dostęp do informacji dotyczących m.in.: zasad rekrutacji, celów studiowania, profili kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, aktualnego programu kształcenia i planów zajęć, sylabusów zajęć, profilu absolwenta oraz terminów dyżurów wykładowców, czy też wyników ankiet studenckich. Informacje udostępniane przez Jednostkę są profilowane także z myślą o interesariuszach zewnętrznych – zarówno instytucjach współpracujących z Jednostką, jak i osobach zainteresowanych wydarzeniami naukowo-kulturalnymi odbywającymi się w ISiil.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

3.1. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, który funkcjonuje na Wydziale Neofilologii oraz w Instytucie prowadzącym kształcenie na ocenianym kierunku studiów

określa w sposób przejrzysty i uporządkowany postępowanie dotyczące monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia. W tym procesie uczestniczą różne grupy interesariuszy, w tym interesariusze wewnętrzni, tj. nauczyciele akademicki, studenci oraz interesariusze zewnętrzni – przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego oraz pracodawcy. Należy stwierdzić, że podejmowane działania w zakresie monitorowania programów kształcenia i sposobu ich realizacji są prowadzone przy największym udziale nauczycieli akademickich – wykładowców na ocenianym kierunku studiów. WZJK oraz Komisja Dydaktyczna analizuje informacje i materiały dotyczące programu, pochodzące od różnych grup interesariuszy. Tak zgromadzony materiał pozwala na zróżnicowane badanie procesu kształcenia, w tym programu studiów. Konsekwencją prowadzonych działań jest formułowanie różnych propozycji lub zaleceń, będących podstawą zmian w programie studiów.

3.2. Informacje dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości zgromadzone są na stronie internetowej Uczelni i Wydziału Neofilologii, gdzie zamieszczono także opis zasad rekrutacji, programy, plany i harmonogramy studiów, sylabusy przedmiotów oraz bieżące informacje dotyczące toku studiów.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Do minimum kadrowego na studiach II stopnia jednostka zaliczyła 22 osoby, w tym 2 ze stopniem doktora habilitowanego zatrudnione na stanowisku profesora UW, 9 ze stopniem doktora habilitowanego (7 z kwalifikacjami w obszarze nauk humanistycznych, w dziedzinie nauk humanistycznych i dyscyplinie literaturoznawstwo, 1 w dyscyplinie językoznawstwo i 1 w dyscyplinie historia), 7 osób ze stopniem doktora (6 reprezentujących obszar nauk humanistycznych, dziedzinę nauk humanistycznych i dyscyplinę literaturoznawstwo, 1 dyscyplinę językoznawstwo). Jednostka spełnia wymogi ilościowe w zakresie minimum kadrowego, mimo że 4 osoby zgłoszone w *Raporcie samooceny* do minimum kadrowego nie podlegają takiej kwalifikacji, gdyż nie posiadają wymaganych stopni bądź tytułu naukowego. Wszystkie pozostałe osoby – 18 pracowników – wskazane do minimum kadrowego na studiach II stopnia przez kwalifikacje i dorobek naukowy reprezentują obszary nauki, dziedziny i dyscypliny, do których zostały przypisane efekty kształcenia. Zatem Zespół Oceniający do minimum kadrowego zaliczył 18 nauczycieli akademickich w tym 11 samodzielnych oraz 7 doktorów, w tym 14 specjalizujących się w zakresie języka hiszpańskiego i 4 specjalizujących się w zakresie języka portugalskiego, co spełnia wymagania minimum kadrowego.

Ponadto, zajęcia na kierunku filologia iberyjska prowadzą inni pracownicy zatrudnieni w jednostce (14), których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe odnosi się do: obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych, dyscyplina: językoznawstwo (1 dr hab. + 2 mgr); dyscyplina literaturoznawstwo (4 dr) i kulturoznawstwo (1 dr + 2 mgr)

Dorobek naukowy nauczycieli stanowiących minimum kadrowe oraz pozostałych nauczycieli zatrudnionych w jednostce i prowadzących zajęcia na kierunku *filologia iberyjska* ma charakter kompleksowy, a zarazem zróżnicowany i odpowiada w pełni efektom kształcenia i treściom określonym dla kierunku, umożliwia zatem osiągnięcie przez wszystkich studentów zakładanych efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy reprezentujący obszar nauk humanistycznych prowadzą badania oraz posiadają odpowiedni dorobek w zakresie literaturoznawstwa, językoznawstwa, historii i kulturoznawstwa krajów Półwyspu Iberyjskiego, Ameryki Łacińskiej, także portugalskojęzycznej Afryki i Azji oraz nauczania języków iberyjskich i iberoamerykańskich. Mają bogate doświadczenie zawodowe zdobyte poza macierzystą uczelnią, przede wszystkim w ośrodkach uniwersyteckich w Hiszpanii (w Instytucie Galisyjskim, Instytucie Baskijskim, Instytucie Katalońskim), gdzie prowadzili wykłady, a także byli zatrudnieni w placówkach dyplomatycznych. Ponadto kadra Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW wspomagana jest przez wykładowców z Wydziału Pedagogiki UW (psychologia, metodyka nauczania), Instytutu Kultury Polskiej UW (logopedia), Instytutu Filologii Romańskiej UJ (język portugalski) i Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie (język angielski i hiszpański).

Dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne tej grupy nauczycieli akademickich odpowiada treściom programowym w zakresie kanonu kierunku oraz dwóch specjalizacji (hiszpańskiej i portugalskiej) i modułu dydaktycznego, przygotowującego studentów do wykonywania zawodu nauczyciela języka obcego.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *filologia iberyjska* posiadają znaczące doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne. Część z nich jest specjalistami w unikalnych w skali kraju dziedzinach i tworzy autorskie programy wspomagające proces dydaktyczny prowadzonych przez siebie zajęć, część wykorzystuje w tym procesie swe doświadczenia praktyczne, np. przekładoznawcze, prowadząc zajęcia z teorii tłumaczeń i praktycznych zajęć tłumaczeniowych. Wielu nauczycieli może się odwołać do stworzonych przez siebie słowników polsko-hiszpańskich, hiszpańsko-polskich, słownika języka portugalskiego i podręczników nauczania tych języków. Pracownicy Instytutu uczestniczą w międzynarodowych projektach popularyzujących wiedzę o kulturze krajów Półwyspu Iberyjskiego, Ameryki Łacińskiej, współpracują z grupami dzieci i dorosłych zainteresowanych poszerzeniem wiedzy z tego zakresu (w liceach dwujęzycznych i ośrodkach kultury), są ekspertami i egzaminatorami w państwowych komisjach przyznających certyfikaty znajomości języka hiszpańskiego i portugalskiego na różnych poziomach, organizują wraz ze studentami konferencje naukowe, inicjują działania artystyczne (od kilkunastu lat działa na wydziale teatr wystawiający sztuki w języku portugalskim), sprawują opiekę i współtworzą ze studentami instytutowe czasopismo poświęcone nauce i sztuce, uczestniczą także w zespołach eksperckich. Dzięki tym

dotychczasowym doświadczeniom dydaktycznym wzbogacają metodykę pracy ze studentami, czego wyrazem są wyniki osiągnięte przez studentów. Nauczyciele akademicy wykładający na kierunku *filologia iberyjska* uczestniczą w szkoleniach i programach dydaktycznych – krajowych i zagranicznych, które pozwalają im na ciągłe podnoszenie kompetencji zawodowych. Przykładem może być projekt międzynarodowy poświęcony dydaktyce języka hiszpańskiego „Wykorzystanie kreatywnych narzędzi dydaktycznych na zajęciach języka hiszpańskiego jako języka obcego przez innych nauczycieli w Polsce i zagranicą”.

Jednostka przykłada ogromną wagę do właściwej obsady zajęć. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia związane z modułami kanonicznymi dla kierunku: grupa treści podstawowych i grupa treści kierunkowych, posiadają znaczący dorobek naukowy odpowiadający w pełni prowadzonym przez nich przedmiotom, podobnie moduły przedmiotów w zakresie kształcenia języków prowadzone są przez kadrę o właściwych kompetencjach merytorycznych, żadnych zastrzeżeń nie budzi także obsada modułów specjalizacyjnych. Zajęcia z zakresu pedagogiki i psychologii prowadzone są przez osoby posiadające odpowiedni dorobek naukowy i kompetencje językowe. Jednostce udało się w pełni skorelować merytoryczne kompetencje nauczycieli akademickich z prowadzonymi przez nich zajęciami.

Polityka kadrowa prowadzona w jednostce zmierza do zapewnienia kadry naukowo-dydaktycznej, której kwalifikacje odpowiadają prowadzonym w niej kierunkom studiów i realizowanym w ich ramach specjalizacjom. Dobór kadry odbywa się w drodze otwartego konkursu na stanowisko, w którym zwraca się uwagę nie tylko na dorobek naukowy, ale również mobilność i współpracę z zagranicznymi placówkami. Istotnymi narzędziami realizacji polityki kadrowej są okresowa ocena dorobku naukowego i osiągnięć dydaktycznych, semestralna ewaluacja zajęć przeprowadzana przez studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych. System oceny kadry jest więc kompleksowy i wieloaspektowy, uwzględniający obok osiągnięć naukowych, także osiągnięcia w pracy dydaktycznej.

Na uczelni funkcjonuje transparentny, także w ocenie nauczycieli akademickich, system przyznawania nagród rektora, m.in. dodatki motywacyjne dla najlepszych naukowców (pracownicy Instytutu otrzymali takie nagrody w 2016 i 2017) oraz wnioski o odznaczenia państwowe i resortowe. Jednostka stara się pozyskiwać kadrę naukową spośród absolwentów prowadzonych u siebie studiów doktoranckich oraz jednostek zewnętrznych. Pracownicy Wydziału Neofilologii mogą korzystać z systemu finansowania badań naukowych w ramach badań statutowych oraz ubiegać się o dodatkowe finansowanie w przypadku postępowania awansowego. Na poziomie nie tylko ogólnouczelnianym, ale również instytutowym pracownicy mogą liczyć na formalno-administracyjne wsparcie w zakresie przygotowywania wniosków o granty badawcze Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, także na ich prowadzenie. W ISliI stworzono stanowisko dla pracownika wspierającego kadrę

w pozyskiwaniu grantów badawczych, czego efektem jest uzyskanie przez jednostkę w krótkim czasie finansowania 4 projektów badawczych.

Pozytywnym efektem prowadzonej w ramach kierunku polityki kadrowej jest uzyskanie w latach 2014-2016 stopnia doktora habilitowanego przez pięciu pracowników Instytutu. Należy przy tym zaznaczyć, że kadre naukowo-dydaktyczną Instytutu, oprócz lektorów i wykładowców, tworzy 2 profesorów tytularnych, 11 doktorów habilitowanych (w tym trzech profesorów uniwersyteckich) oraz 12 doktorów. To doskonały zespół specjalistów różnych dziedzin, solidarny i motywujący się do działań na rzecz rozwoju studiów iberystycznych na obu poziomach kształcenia, poszukujący nowych obszarów i metod badania kultury, historii, literatury i języków krajów Półwyspu Iberyjskiego, Ameryki Łacińskiej, także portugalskojęzycznej Afryki i Azji oraz wprowadzający do studiów uniwersyteckich nowe specjalności.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

4.1. Do minimum kadrowego na studiach II stopnia Zespół Oceniający zaliczył proponowane przez Uczelnię 18 osób, w tym 11 osób ze stopniem doktora habilitowanego oraz 10 osób ze stopniem doktora; 4 pozostałe osoby wykazane w *Raporcie samooceny* w minimum programowym posiadają tytuł zawodowy mgr, w związku z czym nie mogły zostać zaliczone do minimum. Wszystkie osoby zaliczone przez ZO PKA do minimum kadrowego na studiach II stopnia zarówno pod względem kwalifikacji, jak i dorobku naukowego reprezentują obszary nauki, dziedziny i dyscypliny, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku *filologia iberyjska*, a zatem spełniają wymagania dotyczące minimum kadrowego. Jednostka spełnia także wymogi ilościowe w zakresie minimum kadrowych na II stopniu studiów. Dorobek naukowy nauczycieli stanowiących minimum kadrowe oraz pozostałych nauczycieli zatrudnionych w jednostce, prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, ma charakter kompleksowy, a zarazem zróżnicowany i odpowiada w pełni efektom kształcenia i treściom określonym dla kierunku, umożliwia zatem osiągnięcie przez wszystkich studentów zakładanych efektów kształcenia;

4.2. nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia związane z modułami kanonicznymi dla kierunku posiadają znaczący dorobek naukowy, odpowiadający w pełni prowadzonym przez nich przedmiotom, podobnie moduły przedmiotów w zakresie kształcenia języków prowadzone są przez kadre o właściwych kompetencjach merytorycznych, żadnych zastrzeżeń nie budzi także obsada modułów specjalizacyjnych;

4.3. polityka kadrowa w jednostce zmierza do zapewnienia kadry naukowo-dydaktycznej, której kwalifikacje odpowiadają prowadzonym w niej kierunkom studiów i realizowanym w ich ramach specjalnościom. Istotnymi narzędziami realizacji polityki kadrowej są: okresowa ocena dorobku naukowego i osiągnięć dydaktycznych, semestralna ewaluacja zajęć przeprowadzana przez studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych. System oceny kadry jest więc kompleksowy i wieloaspektowy, uwzględniający obok osiągnięć naukowych, także osiągnięcia w pracy dydaktycznej. W jednostce stosowane są liczne formy wsparcia pracowników w ich rozwoju naukowym – w wyjazdach badawczych

i studyjnych, w ubieganiu się o granty badawcze, w przyznawaniu stypendiów motywacyjnych za osiągnięcia naukowe.

Dobre praktyki

- kadra prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku ma bogate doświadczenie zawodowe zdobyte poza macierzystą uczelnią, przede wszystkim w ośrodkach uniwersyteckich w Hiszpanii, Brazylii, Meksyku i Portugalii, gdzie pracownicy jednostki prowadzili wykłady i zajęcia, kończyli dodatkowe studia i kursy. Pracownicy ISII posiadają także doświadczenie praktyczne zdobyte na placówkach dyplomatycznych i w instytucjach Unii Europejskiej;
- wielu wykładowców to autorzy słowników polsko-hiszpańskich, hiszpańsko-polskich, słownika języka portugalskiego i podręczników nauczania tych języków, dzięki czemu wzbogacają metodykę pracy ze studentami, czego wyrazem są wyniki, jakie osiągają studenci;
- stworzenie stanowiska dla pracownika wspierającego kadrę w pozyskiwaniu grantów badawczych, czego efektem jest uzyskanie przez jednostkę w krótkim czasie finansowania 4 projektów badawczych;
- wykładowcy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku to doskonały zespół specjalistów różnych dziedzin, solidarny i motywujący się do działań na rzecz rozwoju studiów iberystycznych, poszukujący nowych obszarów i metod badania kultury, historii, literatury i języków krajów Półwyspu Iberyjskiego, Ameryki Łacińskiej, także portugalskojęzycznej Afryki i Azji oraz wprowadzający do studiów uniwersyteckich nowe specjalności.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jednostka prowadzi szeroko zakrojoną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co przekłada się na doskonalenie procesu kształcenia. Jako okazję do intensyfikacji współpracy z przedstawicielami pracodawców wykorzystano jubileusz czterdziestolecia Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich, na który zaproszono przedstawicieli wszystkich ambasad krajów języka hiszpańskiego i portugalskiego rezydujących w Warszawie, którzy wzięli udział w pięciodniowej konferencji dotyczącej m.in. procesu kształcenia na kierunku *iberystyka* (I stopień) i *filologia iberyjska* (II stopień). Pracownicy Instytutu uczestniczą bądź są współorganizatorami wielu wydarzeń wspólnie z instytucjami, które przyjmują do pracy absolwentów kierunku *filologia iberyjska*. W wydarzeniach tych uczestniczą także studenci w ramach zajęć dotyczących promocji kultury i sztuki bądź animacji kultury.

Instytut prowadzi stałą współpracę zarówno z przedstawicielstwami dyplomatycznymi krajów języka hiszpańskiego i portugalskiego, jak i instytucjami handlowymi, gospodarczymi i kulturalnymi oraz jednostkami dydaktycznymi. Efekty tej współpracy przekładają się na poszerzenie zainteresowania studentów przedmiotem ich studiów, poznawanie w bezpośrednim kontakcie kultury i struktury społeczno-gospodarczej krajów, które są przedmiotem ich studiów oraz na zdobywanie doświadczeń przydatnych w późniejszej pracy zawodowej. Współpraca ta ma na celu uwzględnianie w aktualizacji programu studiów zmieniających się potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców. Wśród partnerów krajowych Instytutu SliI, oprócz przedstawicielstw dyplomatycznych, wskazać należy przede wszystkim instytucje takie, jak: Instytut Cervantesa w Warszawie, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Polsko-Portugalska Izba Gospodarcza, Centrum Aktywności Lokalnej w Warszawie, Bank Millenium, Fundacja Terra Brasilis, Polskie Radio – Program II i Program III, Radio Tok FM, FES Centrum Edukacji Zagranicznej, Akademia Szybkiej Nauki.

Studenci kierunku *filologia iberyjska* chętnie korzystają z możliwości odbycia nieobowiązkowych praktyk zawodowych w instytucjach, z którymi współpracuje Instytut SliI. Instytut wdraża procedurę wykorzystywania informacji zwrotnej otrzymanej od partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego oraz naukowo-dydaktycznego. Do partnerów, u których realizowane są praktyki, rozsyłane są ankiety, dzięki którym Instytut jest lepiej zorientowany w potrzebach rynku pracy i – w razie stwierdzenia takiej potrzeby – dostosowuje swoje kształcenie w ramach systematycznie aktualizowanego programu studiów.

W roku 2017 w odpowiedzi na ankiety dotyczące przygotowania absolwentów do potrzeb rynku pracy, wysłane przez Instytut do partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego, na podstawie otrzymanych odpowiedzi można stwierdzić, że przeważają oceny dobre i bardzo dobre. Dotyczy to zarówno poziomu znajomości języka przez studentów, jak i ich wiedzy oraz znajomości realiów poszczególnych krajów.

Jak wskazano na konkretnych przykładach w opisie spełniania kryterium 3.1., współpraca Instytutu SIil z otoczeniem społeczno-gospodarczym i kulturalnym przekłada się w sposób bezpośredni na aktualizację programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka prowadząca kierunek studiów filologia iberyjska utrzymuje szeroko zakrojoną i intensywną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co przekłada się na doskonalenie procesu kształcenia oraz aktualizację programu studiów, który jest weryfikowany zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców. We współpracy z placówkami dyplomatycznymi krajów obszaru języka hiszpańskiego i portugalskiego oraz instytucjami handlowymi, gospodarczymi, edukacyjnymi, a także stowarzyszeniami prowadzącymi działalność w obszarach będących przedmiotem studiów na kierunku *filologia iberyjska*, uczestniczą także studenci – w formie praktyk, wolontariatu, udziału w wydarzeniach – którzy poszerzają zainteresowanie przedmiotem swoich studiów oraz zdobywają doświadczenia przydatne w późniejszej pracy zawodowej. Jednostka prowadzi ankietę wśród przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i kulturalnego, która pozwala na bieżąco reagować na uwagi interesariuszy zewnętrznych.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W strategii rozwoju kształcenia na kierunku *filologia iberyjska* Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich przywiązuje bardzo wiele uwagi do współpracy międzynarodowej i umiejdzynarodowienia procesu kształcenia. Dotyczy to zarówno intensywnych badań i dużej aktywności międzynarodowej pracowników jednostki, co przekłada się na poziom kształcenia i aktualność przekazywanej wiedzy, jak i przygotowania studentów w toku studiów do ich sprawnego i profesjonalnego funkcjonowania w środowiskach międzynarodowych i zagranicznych, zgodnych z profilem ich wykształcenia, a wreszcie do otwartości na problemy współczesnego świata, zwłaszcza w regionach będących przedmiotem studiów.

W procesie kształcenia na kierunku *filologia iberyjska*, studia drugiego stopnia, zakłada się konieczność uczestniczenia studentów już w pierwszym semestrze w zajęciach prowadzonych w języku hiszpańskim lub portugalskim i korzystania z materiałów dydaktycznych w tych językach. Przygotowuje ich to do biegłego władania wybranym językiem, a także kształci umiejętność rozumienia i interpretowania poszczególnych sytuacji i zjawisk zachodzących w poznanym obszarze językowym.

Kształcenie językowe na wysokim poziomie pozwala studentom na udział w programach wymiany międzynarodowej, korzystanie z zagranicznych praktyk zawodowych (nieobowiązkowo) oraz w działaniach poza programem studiów, które przygotowują studentów do podejmowania samodzielnych badań.

Jednostka aktywnie i systematycznie uczestniczy w programach wymiany międzynarodowej, w tym przede wszystkim w programie Erasmus+, z którego korzystają studenci, doktoranci i pracownicy naukowo-dydaktyczni. W ramach programu Erasmus+ Instytut ma podpisanych 41 umów na wymianę wykładowców oraz 32 umowy na wymianę studentów. Partnerami są zarówno ośrodki akademickie w Hiszpanii i Portugalii, jak i w Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii i Słowacji. Niezależnie od tego, Instytut ma umowy z ok. 30 instytucjami w Hiszpanii i 8 w Portugalii, na mocy których studenci kierunku *filologia iberyjska* mogą odbywać praktyki zawodowe (nieobowiązkowe) w ramach programu Erasmus+. Z zestawienia opracowanego przez BWZ UW w roku akademickim 2016/2017 wynika, że Instytut zajął 5. miejsce w skali całej Uczelni, jeśli chodzi o stopień wykorzystania umów Erasmusowych, uzyskując wynik 79,27%, i pierwsze miejsce w zakresie wymiany międzynarodowej wśród wszystkich jednostek Wydziału Neofilologii.

Ważnym aspektem umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku *filologia iberyjska* jest udział wykładowców i lektorów zagranicznych, dla których nauczany język – hiszpański bądź portugalski – jest językiem ojczystym. Oferta zajęć prowadzonych przez wykładowców zagranicznych jest różnorodna i zmienia się w każdym semestrze, stanowiąc bardzo atrakcyjną propozycję dydaktyczną dla studentów. Ponadto polscy wykładowcy uczący języków brali udział w szkoleniach w zakresie dydaktyki nauczania języka hiszpańskiego jako języka obcego (*Taller sobre elaboración de instrumentos de Evaluación*, 2008; *Necesidades del estudiante de C1: el proceso de aprender, estrategias y tareas*, 2006) i portugalskiego jako języka obcego (*Português Língua Não Materna*, 2016; *Letni kurs Języka Portugalskiego Prawniczego*, 2013), uczestniczyli także w projektach międzynarodowych poświęconych dydaktyce języka hiszpańskiego („Wykorzystanie kreatywne narzędzi dydaktycznych na zajęciach języka hiszpańskiego jako języka obcego przez innych nauczycieli w Polsce i zagranicą”).

Tak duże możliwości wymiany międzynarodowej i wysoki stopień ich wykorzystania w zakresie dydaktyki jest możliwy dzięki wysokiemu poziomowi umiędzynarodowienia badań i innej aktywności zawodowej pracowników naukowych i dydaktycznych Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich. Dotyczy to wyjazdów kadry naukowej do zagranicznych ośrodków badawczych, jak również przyjmowania zagranicznych gości w ramach zajęć (Erasmus+, *visiting professors*). Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich brał także udział w projekcie staży tłumaczeniowych, które studenci *filologii iberyjskiej* odbyli w Hiszpanii w ramach Programu Leonardo da Vinci. W latach 2013-2017 pracownicy Instytutu zorganizowali ok. 30 konferencji, z których większość to konferencje międzynarodowe, w tym kongresy i sympozja o ogólnosięciowym zasięgu (Simposio Internacional “IV Foro de Lingüística Hispánica: panorama de temas y métodos de investigación”, 2015; III Simposio Internacional sobre el Teatro español como objeto de estudios a comienzos del siglo XXI “Teatro como espejo del teatro”, 2017).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia Jednostka prowadząca kierunek *filologia iberyjska* kładzie bardzo duży nacisk na kształcenie językowe studentów w zakresie języka hiszpańskiego i portugalskiego (zależnie od wybranej specjalności) na bardzo wysokim poziomie, co pozwala na prowadzenie zajęć już od pierwszego semestru studiów w języku wybranej specjalności. Ponadto, Jednostka stwarza studentom bardzo dobre warunki wymiany w ramach programu Erasmus + zarówno w postaci licznych stypendiów (umowy z 41 ośrodkami partnerskimi w Europie), jak i w postaci praktyk (umowy z ok. 30 partnerami w Hiszpanii i 8 w Portugalii). Jest to możliwe dzięki kadrze naukowo-dydaktycznej, która zarówno w zakresie własnych badań, jak i działalności dydaktycznej jest bardzo aktywna na arenie międzynarodowej. Wykładowcy na kierunku *filologia iberyjska* wciąż podnoszą swoje kwalifikacje dydaktyczne, biorą udział w kursach i szkoleniach krajowych oraz zagranicznych w zakresie nauczania języka hiszpańskiego/portugalskiego jako języka obcego.

Dobre praktyki

Jednostka stwarza studentom bardzo dobre warunki uczestnictwa w wymianie w ramach programu Erasmus + zarówno w postaci licznych stypendiów (umowy z 41 ośrodkami partnerskimi w Europie), jak i w postaci praktyk (umowy z ok. 30 partnerami w Hiszpanii i 8 w Portugalii).

Wykładowcy na kierunku *filologia iberyjska* wciąż podnoszą swoje kwalifikacje dydaktyczne, biorą udział w kursach i szkoleniach krajowych i zagranicznych w zakresie nauczania języka hiszpańskiego/portugalskiego jako języka obcego.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich ma do dyspozycji 12 sal ćwiczeniowych (od 10 do 30 miejsc), 1 laboratorium językowe, 2 sale wykładowe (jedną na 200 miejsc i drugą na około 70 miejsc), które znajdują się w budynku przy ul. Oboźnej 8, aktualnie siedzibie Instytutu. Ich wielkość i liczba nie jest w pełni odpowiednia do realizacji procesu kształcenia i nie sprzyja prowadzeniu badań. W miarę potrzeb Instytut może także korzystać z sal w nowym budynku Wydziału Neofilologii przy ul. Dobrej 55 (m.in. z sali komputerowej na 16 stanowisk i jednej dodatkowej sali ćwiczeniowej). Większość sal dydaktycznych wyposażona jest w sprzęt wideo i DVD, w 5 salach zainstalowany jest na stałe projektor multimedialny.

Uczelnia zapewnia bezprzewodowy dostęp do Internetu na całym terenie. W wielu miejscach, także poza siedzibą Instytutu, studenci mogą korzystać z komputerów

stacjonarnych z dostępem do Internetu (w Bibliotece Wydziału, w pozostałych budynkach Uniwersytetu oraz w Bibliotece UW). Technologię informacyjno-komunikacyjną wykorzystuje się także w procesie kształcenia (zajęcia z technologii komputerowej prowadzone są w odpowiedniej pracowni w budynku przy ul. Dobrej). Jednostka jest wyposażona w programy specjalistyczne, które są wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Pracownicy i studenci Instytutu mają możliwość dostępu do materiałów dydaktycznych znajdujących się w bazie platformy Moodle na wewnętrznym serwerze Instytutu (<https://moodle.iberystyka.uw.edu.pl>), która pozwala na tworzenie zakładek dla prowadzących zajęcia i jest wykorzystywana do realizacji ćwiczeń interaktywnych w ramach prac domowych, a także do archiwizacji i udostępniania materiałów dodatkowych (audio, video, etc.), arkuszy oceny, formularzy ankiet. Aktualności, elektroniczny indeks, plany studiów i rozkłady zajęć są udostępniane na wielojęzycznej stronie internetowej Instytutu.

Baza dydaktyczna i naukowa Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW swoimi rozmiarami dostosowana jest do liczby studentów, jednak zarówno stan pomieszczeń, ciągów komunikacyjnych oraz wyposażenie wymagają koniecznej modernizacji, by umożliwić osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Baza dydaktyczno-naukowa spełnia wymogi przepisów BHP.

Budynek Instytutu (ul. Oboźna 8) nie jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza poruszających się na wózkach inwalidzkich (brak podjazdów i windy). Władze jednostki starają się jednak zapewnić warunki do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez osoby z różnymi formami niepełnosprawności, planując zajęcia w salach budynku przy ul. Dobrej 55, wyposażonego w windy i toalety przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Prorektor ds. naukowych UW przekazał członkom ZO PKA pismo, w którym poinformował, że w roku 2020 planowane jest przeniesienie Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerkańskich do nowego skrzydła budynku przy ul. Dobrej 55.

Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich dysponuje zbiorami bibliotecznymi dostępnymi w budynku przy ul. Oboźnej 8. Jest to księgozbiór wspólny romanistyki, italianistyki oraz iberystyki. Biblioteka Wydziału Neofilologii dysponuje przestronną czytelnią, dostosowaną do potrzeb pracy indywidualnej studenta, oferuje dostęp do materiałów dydaktycznych i dysponuje bezprzewodową siecią internetową. Część materiałów dydaktycznych potrzebnych w procesie kształcenia na kierunku *filologia iberyjska* jest dostępna dla studentów na cyfrowej platformie edukacyjnej Moodle, która zapewnia natychmiastowy dostęp do materiałów. Księgozbiór biblioteki dostępny jest za pomocą katalogów kartkowych (obecnie jedynie funkcja archiwalna), katalogu on-line na stronie BUW (umożliwia wyszukiwanie, rezerwację i zamówienie wybranych pozycji) i przy pomocy bibliotekarza dziedzinowego. Z części księgozbioru czytelnicy mogą korzystać z wolnego dostępu; prowadzona jest także wypożyczalnia części zbiorów. Na księgozbiór biblioteki składają się głównie książki i czasopisma, materiały audiowizualne, mapy, kodeksy, albumy i prace magisterskie. Wszystkie zbiory są ściśle związane z kierunkiem prowadzonych zajęć i badań; dotyczą literatury hiszpańskiej, portugalskiej,

brazylijskiej, hispanoamerykańskiej, krytyki literackiej, teorii literatury, przekładoznawstwa, historii poszczególnych regionów geograficznych (Ameryka Łacińska, Półwysep Iberyjski), filozofii hiszpańskiej i latynoamerykańskiej etc. Księgozbiór z tego zakresu obejmuje obecnie około 7000 woluminów. Nabytki biblioteki pochodzą głównie z zakupu najnowszych publikacji wskazanych przez pracowników bądź z darów przekazywanych przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i instytucje partnerskie ISIil.

Biblioteka zapewnia studentom dostęp do wszystkich publikacji wskazanych w sylabusach zajęć w postaci papierowej bądź elektronicznej.

Uzupełnieniem zbiorów bibliotecznych są skrypty do poszczególnych zajęć przygotowane przez pracowników. Studenci i pracownicy mają dostęp do e-zbiorów (z komputerów uniwersyteckich i własnych za pośrednictwem strony domowej BUW). Są to licencjonowane bazy danych (czasopisma, książki elektroniczne, materiały konferencyjne, abstrakty, dane bibliograficzne, raporty, dane statystyczne itd.), dzięki którym studenci i pracownicy mogą śledzić najnowsze badania prowadzone na świecie i w kraju. Biblioteka prowadzi także wypożyczenia międzybiblioteczne i umożliwia zamawianie publikacji znajdujących się w innych bibliotekach krajowych. Personel biblioteczny posiada przynajmniej podstawową znajomość języków wykładanych na kierunku *filologia iberyjska*, co zapewnia studentom i pracownikom fachową i kompetentną obsługę.

Część Wydziału Neofilologii została już przeniesiona do nowego budynku przy ul. Dobrej 55. W budynku tym udostępniane są także sale na potrzeby dydaktyczne Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich. Ponieważ w chwili obecnej warunki lokalowe jednostki prowadzącej kierunek *filologia iberyjska* wymagają koniecznych działań naprawczych, władze Uczelni przekazały ZO PKA zapewnienie, że w roku 2020 jednostka przeniesie się do nowego skrzydła budynku przy ul. Dobrej 55. W chwili obecnej monitorowanie infrastruktury dydaktycznej i naukowej nastawione jest na utrzymanie stanu bezpieczeństwa i funkcjonalności zajmowanych sal i ich wyposażenia, natomiast mając w perspektywie przeniesienie się do nowego budynku, Jednostka i Uczelnia nie inwestuje w modernizację obecnej siedziby kierunku przy ul. Oboźnej 8. Monitorowanie potrzeb dydaktycznych i naukowych było podstawą weryfikacji projektu budynku powstającego przy ul. Dobrej 55.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

7.1. Instytut ma do dyspozycji 12 sal ćwiczeniowych (od 10 do 30 miejsc), 1 laboratorium językowe, 2 sale wykładowe (jedną na 200 miejsc i drugą na około 70 miejsc), które znajdują się w budynku przy ul. Oboźnej 8. O ile wyposażenie można uznać za wystarczające, to modernizacji wymaga wiele sal wyposażonych w stare meble i stanowiska pracy. Większość sal przeznaczonych jest do pracy w małych grupach. Wąskie korytarze nie pozwalają zainstalować miejsc siedzących dla studentów oczekujących na zajęcia. Budynek nie jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, dlatego zajęcia z ich udziałem planowane są w salach udostępnionych ISIil w gmachu przy ul. Dobrej 55.

7.2. Jednostka dysponuje własnym księgozbiorem liczącym ok. 7000 woluminów. Dobór księgozbioru dobrze pokrywa dyscypliny, z którymi łączą się badania pracowników i efekty kształcenia na kierunku *filologia iberyjska*. Uzupełnieniem księgozbioru są materiały w wersji elektronicznej dostępne na platformie Moodle. Studenci kierunku *filologia iberyjska* mają zapewniony dostęp do literatury wskazanej w sylabusach przedmiotów.

7.3. Od roku 2020 sytuacja lokalowa jednostki ma ulec poprawie w związku z planowaną budową nowego kompleksu dydaktyczno-naukowego UW, usytuowanego przy ul. Dobrej 55 na działce ewidencyjnej nr 29.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Z opinii uzyskanych od studentów wizytowanego kierunku w czasie spotkania z ZO PKA oraz analizy przedstawionych dokumentów można stwierdzić, że opieka i wsparcie dla studentów uwzględnia ich zróżnicowane potrzeby, w tym potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich zapewnia studentom kierunku *filologia iberyjska* wielostronne i zróżnicowane wsparcie w zakresie motywowania studentów do wysokich osiągnięć w procesie kształcenia, w tym naukowych, uczestnictwa w procesie umiędzynarodowiania studiów, a także w zakresie pomocy materialnej dla studentów.

Koordinacją wszechstronnej pomocy dla studentów zajmuje się dyrektor instytutu ds. dydaktycznych, zaś pozostałymi formami wsparcia pełnomocnicy dyrektora instytutu m.in. ds. nauczania języka hiszpańskiego, ds. programu Erasmus+, ds. rekrutacji, ds. mobilności oraz komisja stypendialna. Ponadto, pomoc dla studentów zagranicznych oferuje Samorząd Studencki. Dla łatwiejszego komunikowania przez studentów swoich potrzeb od roku 2017/2018 wprowadzona zostanie funkcja opiekuna roku, który będzie odpowiedzialny za przekazywanie studentom wszelkich informacji związanych z procesem kształcenia. Jednostka zapewnia studentom możliwości wszechstronnego rozwoju, w tym naukowego, artystycznego, społecznego i zawodowego. Przykładem może być teatr wystawiający przedstawienia w języku portugalskim, działający pod opieką lektora *teatro Pisca-Pisca*. Teatr wystawił 14 przedstawień, dwa scenariusze autorskie oraz tłumaczenia tekstów, przygotowane przez studentów. Należy również wspomnieć o organizowaniu przez studentów wystaw malarskich, związanych ze sztuką hiszpańską i latynoamerykańską (np. „Kaktusy w sztuce krajów Ameryki Łacińskiej”, „40 lat minęło... 1972-2012” z okazji 40-lecia Instytutu czy „Bicentenario” z okazji obchodów 200 lat Niepodległości Ameryki Łacińskiej).

Na przecięciu działalności artystycznej i badawczej jest współredagowanie przez pracowników ISiI i studentów czasopisma „¿?”, w którym publikowane są prace artystyczne, naukowe i popularno-naukowe autorstwa zarówno studentów, jak i kadry naukowej. Kolejnym oryginalnym działaniem jest organizacja wydarzeń, które mają na celu poszerzenie wiedzy i nabytych na zajęciach umiejętności przez udział w grach planszowych, tłumaczenie kodeksów i wrózenie na podstawie przedhiszpańskich ksiąg dywinacyjnych. Studenci są również motywowani do innych aktywności, np. udziału w wykładach gościnnych, warsztatach artystycznych. Przykładem takich działań może być organizacja studenckiego sympozjum „Mozaika Amerykańska. Zaproszony kraj: Chile” (Instytut Cervantesa, 27 marca 2012), współorganizowanego z Ambasadą Chile i Instytutem Cervantesa, na którym zaprezentowało swoje referaty 22 studentów.

Pracownicy jednostki starają się wspierać studentów w procesie nauki, zachęcając ich do poszerzania kompetencji przez udział w wydarzeniach kulturalnych, takich jak festiwale, wystawy, pokazy dotyczące kultur hiszpańsko- i portugalskojęzycznych. Podczas prowadzonych zajęć wykładowcy podążają za zainteresowaniami studentów i mogą proponować lektury wychodzące poza kanon. Pracownicy często dostosowują techniki nauczania do dynamiki pracy studentów tak, aby znaleźć rozwiązania, które najlepiej zmotywują uczestników zajęć i wesprą ich w naukowych dociekaniach. Wykorzystują nowe technologie, wprowadzając do procesu dydaktycznego elementy malarstwa, teatru, a nawet sztuki kulinarnej oraz proponują materiały o różnorodnym charakterze (audiowizualne, plastyczne, muzyczne), by skuteczniej zachęcić studentów do poszerzania wiedzy i znajomości kultur hiszpańsko- i portugalskojęzycznych. Powszechną praktyką jest udostępnianie przez wykładowców własnych materiałów i zasobów bibliotecznych, poszerzających wiedzę o dodatkowe treści. Specjalną i zindywidualizowaną opieką objęci są uczestnicy seminariów magisterskich w ramach niewielkich grup seminaryjnych. Studenci są również zachęceni do brania udziału w kursach, warsztatach organizowanych przez instytucje zewnętrzne. Przykładem mogą być letnie kursy języka hiszpańskiego w Salamance, coroczne kursy języka galisyjskiego czy języka i kultury baskijskiej, mirandyjskiej organizowane i dofinansowywane dzięki współpracy z Xunta de Galicia czy rząd Kraju Basków w Hiszpanii

Studenci uzyskują pomoc w uczeniu się i osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych nie tylko przez udział w zajęciach, ale także przez działalność w kołach naukowych. W jednostce działają 4 koła naukowe, których członkowie pozytywnie oceniają wsparcie jednostki, gdyż jest ono adekwatne do potrzeb studentów. Studenci bardzo dobrze oceniają także współpracę z opiekunami naukowymi. Biuro Karier jako jednostka uczelniana wspiera studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Realizuje dla studentów szkolenia z umiejętności miękkich i twardych, potrzebnych na rynku pracy. Oferuje studentom staże oraz praktyki zawodowe. Razem z innymi uczelniami w Polsce prowadzony jest wspólny portal z ofertami pracy dla studentów i absolwentów tych Uczelni. Konkretnym przykładem wsparcia Instytutu może być cykl spotkań pt. „Iberystyka, perspectivas laborales” [Iberystyka, perspektywy zawodowe] zorganizowany 8 grudnia 2016 oraz 12 maja 2017. Studenci pozytywnie opiniują działalność Biura Karier oraz realizowane przez tę jednostkę projekty.

Za pomoc socjalną dla studentów odpowiedzialna jest Komisja Stypendialna, do której wpływają wnioski o przyznanie stypendiów socjalnych i zapomóg. Komisja ta jest również organem pomocniczym i doradczym, do którego mogą zgłosić się studenci w innych sprawach. Na stronie Instytutu znajduje się kompletna informacja dotycząca stypendiów: dla najlepszych studentów, socjalnego, dla studentów niepełnosprawnych. Studenci pozytywnie oceniają zasady przyznawania stypendiów.

Funkcję doradczą pełnią także pracownicy Sekretariatu ds. studenckich, którzy udzielają wszelkich niezbędnych informacji związanych z tokiem studiów. Wszystkie informacje, regulaminy i wzory formularzy dostępne są także w USOS.

Podania, skargi oraz wnioski studenckie przyjmowane są przez Sekretariat ds. studenckich oraz przez dyrektora ds. studenckich. Studenci mogą również zostawiać je w skrzynce dyrektora ds. studenckich, znajdującej się na II piętrze budynku przy ul. Oboźnej 8 (poza godzinami pracy sekretariatu oraz poza godzinami dyżurów dyrektora). W tych sprawach można korzystać także z komunikacji mailowej. Skargi rozstrzygane są w ciągu tygodnia od ich złożenia, o ile nie wymagają dodatkowych wyjaśnień i ustaleń. W takim przypadku student jest informowany (osobiście lub mailowo), kiedy może spodziewać się rozstrzygnięcia złożonej skargi.

Studenci pozytywnie oceniają obsługę administracyjną procesu kształcenia.

Ze wszystkich form wsparcia mogą korzystać także osoby z niepełnosprawnościami, zarówno w przypadku pomocy i motywacji naukowej, jak i w trudnych sytuacjach życiowych.

W Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich odbywają się regularne zebrania pracowników, na których formułowane są opinie i wnioski na temat kadry i form wspierania procesu kształcenia. Ponadto, regularnie organizowane są spotkania lektorów oraz pracowników dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych w celu skoordynowania działalności dydaktycznej i kulturalnej w ramach programu studiów. Pracownicy Instytutu wspólnie planują i uzgadniają formy i terminy działań służących wsparciu studentów w toku studiów – przedsięwzięć kół naukowych, przedstawień teatralnych, publikacji etc. Jednostka nie prowadzi ankiet studenckich pozwalających na ocenę obsługi administracyjnej procesu kształcenia oraz jakości wsparcia i motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników nauczania.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

8.1. Mocną stroną wsparcia studentów jest duże zaangażowanie pracowników w poszerzanie wiedzy i umiejętności studentów, otwieranie ich na wszechstronny rozwój nie tylko związany z kierunkiem studiów. Wspieranie rozwoju artystycznego oraz naukowego studentów następuje przez angażowanie ich w prace w kołach naukowych, w innych organizacjach studenckich, a także w wydarzenia organizowane wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi. Pracownicy jednostki są otwarci na inicjatywy studentów. Jednostka wspiera i integruje osoby z niepełnosprawnościami w procesie kształcenia i w życiu społeczności akademickiej.

8.2. Formy wsparcia i motywowania studentów w procesie nauczania są omawiane w gronie pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych. Jednostka nie prowadzi jednak ankiet studenckich pozwalających na ocenę obsługi administracyjnej procesu kształcenia oraz jakości wsparcia i motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników nauczania.

Zalecenia

Wprowadzenie ankiet studenckich lub innych form pozyskiwania informacji pozwalających na ocenę obsługi administracyjnej procesu kształcenia oraz jakości wsparcia i motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników nauczania

4. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Ocena PKA kierunku kulturoznawstwo, studia drugiego stopnia, z dnia 7.10.2010

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Usunięcie niespójności między nazwą kierunku kulturoznawstwo a efektami i treściami kształcenia, zalecenie stworzenia autorskiego kierunku na studiach drugiego stopnia	Jednostka opracowała i uruchomiła od roku 2012/2013 kierunek studiów drugiego stopnia pod nazwą filologia iberyjska, od roku 2016/2017 obowiązuje znowelizowany program dla tego kierunku studiów
Zmniejszenie obciążenia godzinowego studentów	Jednostka zredukowała liczbę godzin, od roku 2016/2017 studentów ocenianego kierunku obowiązuje program obejmujący dla obu specjalności 1410 godz.
Zwiększenie liczby zajęć do wyboru, która na studiach drugiego stopnia była zbyt niska	W ramach działań naprawczych zwiększono liczbę zajęć do wyboru, które w programie obowiązującym od 2016/2017 wynoszą 50 ECTS
Udoskonalenie systemu ECTS i ujednoczenie zasad przypisania liczby punktów do poszczególnych przedmiotów	W jednostce obowiązuje ujednoczony system ECTS, uwzględniający nakład pracy własnej studenta; powołano pełnomocnika ds. ECTS.
Zwiększenie dostępu do informacji	Stworzono nową stronę internetową, która jest obsługiwana przez pracownika technicznego i merytorycznego. Na

	bieżąco aktualizowane są także informacje dla studentów, kandydatów i pracowników na tablicach w siedzibie jednostki.
Konieczność weryfikacji i aktualizacji informacji o przedmiotach w sylabusach	W jednostce wprowadzono procedury weryfikacji i aktualizacji informacji podanych w sylabusach, które są zakończone na cztery miesiące przed kolejnym rokiem akademickim.
Konieczność udoskonalenia systemu ankiet, ich systematycznego przeprowadzania oraz przekazywania informacji zwrotnej do studentów	Wdrożono procedury systematycznego przeprowadzania i analizy ankiet, które są omawiane ze studentami, a zgłaszane uwagi analizowane są przez jednostkę i ewentualnie uwzględniane w programie na kolejny rok
Brak grantów badawczych	Jednostka zintensyfikowała działania na rzecz pozyskiwania grantów, w ostatnim okresie pracownicy uzyskali 4 granty NCN i NPRH. Utworzono stanowisko pracownika administracyjnego odpowiedzialnego za pozyskiwanie i rozliczanie grantów.
Poprawa infrastruktury i warunków lokalowych, w jakich prowadzony jest oceniany kierunek	Jednostka uzyskała dodatkowe pomieszczenia w zajmowanej siedzibie przy ul. Oboźnej 8 oraz dodatkowe sale w budynku przy ul. Dobrej 55; planowana jest budowa oddzielnego gmachu dla iberystyki i filologii iberyjskiej.

